

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. VIII.

Vsebina: 66. Določbe o vednem češčenju presvetega Rešnjega Telesa v ljubljanski škofiji. — 67. Hirtenwort an die Katholiken Oesterreichs. — 68. Višjepastirska beseda avstrijskim katoličanom. — 69. Immaculata. — 70. Immaculata - Feier. — 71. Dve rimski določbi. — 72. Zwei römische Dekrete. — 73. Decretum Urbis et Orbis de invocatione in fine missae: „Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis.“ — 74. Declaratio Decreti „Urbis et Orbis“ quoad invocationem „Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis.“ — 75. Škofijska kronika.

1904.

66.

Določbe o vednem češčenju

presv. Rešnjega Telesa v ljubljanski škofiji.

Češčenje presv. Rešnjega Telesa v naši škofiji kaj lepo napreduje. Ne samo prve nedelje vsakega meseca, ampak tudi na druge nedelje se pobožni verniki radi zbirajo, da skupno in z glasno molitvijo častijo Gospoda našega Jezusa Kristusa pričujočega v tabernakeljnih naših cerkva.

Ljubezen do Gospoda skritega pod podobo kruha se bolj in bolj vnema in razplamtuje. Pa je tudi potrebno, saj tudi sovraštvo do Njega raste; množi se število onih, ki sv. Zakrament prezirajo, zaničujejo, sovražijo, taje. O strašnega greha!

Ljubezen do Jezusa in žalost nad velikimi grehi naj nas nagiba, da javno češčenje Gospoda v presvetem Zakramentu še bolj izpopolnimo. Na to tudi pokojni papež Leon XIII. škofo in duhovnike v prelepi okrožnici „Mirae caritatis“ srčno izpodbujajo.

Zato sem sklenil, da v naši škofiji vpeljem vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa tako, da se posamezne župnije in samostani vrste skozi celoletno inga ne bode dneva v letu, da bi presv. Rešnje Telona enem ali drugem kraju ne bilo izpostavljeno v javno počeščenje. Začne se letos 8. decembra v stolni cerkvi in se potem v drugih cerkvah nadaljuje.

Da se pa to češčenje točno uredi in se povsod enako vrši, v to naj služijo nastopne določbe.

I. Splošne določbe.

1. Javno in skupno češčenje bo samo po dnevu in sicer od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer, kjer je poldnevno češčenje, traja dopoldne od šestih do poldneva, popoldne od poldneva do šestih.

2. Dan češčenja naj se v vsaki župniji poprejšnje nedelje vernikom s prižnice naznani. Pojasni naj se jim namen in prevelika korist češčenja; povabijo naj se, da se češčenja prav mnogoštevilno udeleže. V mestih, posebno v Ljubljani, naj bi se povabilo tudi z oznanili na cerkvenih vratih razglasilo.

3. Zvečer pred dotičnim dnevom naj se po angelskem češčenju četrte ure z vsemi zvonovi slovesno zvoni. Zvoni naj se slovesno tudi zjutraj o pričetku; začetek vsake ure naj naznani veliki zvon.

4. Najsvetejše naj se izpostavi na velikem altarju; altar naj se primerno ozaljša; gori naj na njem vsaj 12 sveč, od katerih mora vsaj 6 biti vošččenih.

5. Točno ob šestih zjutraj, odnosno opoldne naj se Najsvetejše izpostavi, pri tem naj se podeli blagoslov ritu romano, ali pa naj se vsaj navadna pesem za blagoslov zapoje; duhovnik in verniki izmolijo litanije presv. Srca Jezusovega; ako je zjutraj, naj bode koj slovesna sv. maša, če je v župniji samo en duhovnik, če sta dva ali več, naj bo tiha sv. maša s petjem na koru.

6. Kjer je več duhovnikov, naj bode o določeni uri slovesna sv. maša¹⁾ pred velikim altarjem, kateri bi se morda mogla dodati prav kratka primerna pridiga. Vse ostale sv. maše naj se opravijo pri stranskih altarjih. Ob nedeljah in praznikih naj se dopoldne in popoldne služba božja vrši po navadi; mesto krščanskega nauka se more izbrati evharističen govor; ako okolnosti dopuste, se more ta popoldanska služba božja odložiti h koncu češčenja.

7. Za ta dan so se iz Rima izposlovali odpustki, in sicer popolni odpustek za tiste, ki pobožno molijo sveto R. Telo in prejmo sv. zakramente, nepopolni odpustek (10 let in 10 kvadragen) pa za tiste, ki obiščejo sv. Rešnje Telo.

II. Češčenje.

8. Poskrbi naj se, da cerkev ne bode nikoli prazna; v javnih cerkvah naj bi bilo vedno najmanj 6 do 10 častivcev, v kapelicah 2—4. Zato naj se za posamezne ure častivci natančno določijo po vaseh ali pa po stanovih: le tem naj bode v ponos, da tiste ure mnogoštevilno in gotovo v cerkev prihite; morejo pa tudi drugi priti, kar se močno želi. Šolski otroci naj se povabijo, da po končani šoli pridejo vsaj za četrt ure k ljubemu Jezusu in ga počaste. Kadar je v cerkvi pridiga, kako opravilo za pokojne, kaka procesija ali kaj družega, naj vendarle vsaj dva častivca blizu velikega altarja Gospoda molita.

9. Duhovni pastir naj skrbi, da vsako uro, ko zvon zapoje, za tisto uro določeni častivci češčenje začnejo; on naj določi, kaj se bode vsako uro molilo in pelo in v kakem redu; glasno naj se moli vsaj pol ure in sicer v taktu in zboru, ako častivci ne znajo

¹⁾ Dotični dekret kongregacije svetih obredov se glasi: Quum Reverendissimus Dominus Antonius Bonaventura Jeglič, Episcopus Labacen., decreverit ut a proximo die 8. Decembris in singulis Ecclesiis tum paroeciarum tum Regularium eiusdem Labacen. Dioeceseos, quotidie ac toto anni spatio, ex ordine fiat expositio Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti pro adoratione ab hora sexta matutina ad sextam Vespertinam; a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X. privilegium humillime flagitavit, quo unica Missa votiva solemniter cantari valeat de Sanctissima Eucharistia ad tramitem Instructionis Clementis XII sub die 1. Septembris 1736, quoad Orationem XL. Horarum in Alma Urbe Sacra poro Rituum Congregatio, utendo facultatibus sibi specialiter ab eodem Sanctissimo Domino Nostro tributis, benigne annuit pro gratia iuxta preces; sub iisdem tamen exceptionibus et clausulis in memorata Instructione appositis; servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die 11. Novemb. 1904.

L. S.

A. Card. Tripepi Pro-Praef. m. p.

† D. Panici Archiep. Laodicen. m. p.
Secretarius.

čitati, naj se moli sv. rožni venec, naj se določijo osebe, ki molitve vodijo in naprej molijo. Nikdo ne sme glasno moliti nikakih litanij razen onih štirih, ki jih je cerkev odobrila.

10. Sklep naj bode slovesen. Ako je le mogoče, naj se pojo litanije presv. Srca Jezusovega, zapoje „Te Deum“ in blagoslov podeli ritu romano; ako to ni mogoče, naj se litanije glasno molijo, zapoje zahvalna pesem in navadna pesem za blagoslov. H koncu naj tudi vsi zvonovi slovesno zapoje.

III. Za posebne slučaje.

11. Ob nedeljah in praznikih se češčenje nič ne pretrga, ampak med službo božjo, tudi med pridigo nadaljuje (glej točko 6 in 8.).

12. Tudi na svečnico, pepelnico in cvetno nedeljo se češčenje opravi po navadi. Sv. obredi naj se vrše, ako mogoče, pri stranskem altarju, ako ni mogoče, onda pri velikem. Slovesna sv. maša naj bode vsekako pri velikem altarju. Najsvetejše ostane ves čas izpostavljeno, le med pridigo se postavi predenj malo banderce.

13. V prestopnem letu naj bode javno češčenje 29. februarja v oni župni cerkvi, v kateri bi moralo biti istega leta na veliki petek.

14. Zadnje tri dni velikega tedna se v dotičnih župnijah Najsvetejše ne izpostavi posebej, ampak se v določenem redu in načinu časti v četrtek pred altarjem, kjer so spravljene, sv. hostije v petek in soboto pa pa pred božjim grobom; ustajenje bi se moglo nastaviti tako, da se dovrši do šestih zvečer.

15. Na sv. Marka dan in o prošnjih dneh ostane Najsvetejše v času procesije izpostavljeno; le nekoliko častivcev naj ostane v cerkvi. Isto velja o dnevih kake druge izredne procesije.

16. Na vernih duš dan se Najsvetejše izpostavi, toda brez sv. maše pri izpostavi; na velikem altarju in v presbiteriju naj ne bode nikake črne preproge. Slovesni Requiem se v dotični cerkvi tega dne opravi pri stranskem altarju v obleki vijolične barve; ravno tako druge sv. maše. Ako sv. maša ni mogoča pri stranskem, naj se vrši pri velikem altarju. Posebna molitvena ura za verne duše v vicah naj se pridržijo, kjerkoli je v navadi.

17. Ako bi v nedeljo, na katero pride vrsta za javno češčenje, sv. maša morala biti v kaki podružni cerkvi, naj se ta sv. maša prenese na drugo nedeljo.

18. Ako se v kaki župniji radi neprevidenih vzrokov češčenje ne bi moglo opraviti na določeni dan, more duhovni pastir dan zamenjati s kako sosedno župnijo.

IV. Red

za vedno češčenje po posameznih župnijah, cerkvah in kapelah.

Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev
Jan.		Febr.		April		Maj	
1	Ljubljana, Trnovo	14	Radovica	1	Konjšica	17	Mekinje (redovnice od 12—6)
2	Dobrava pri Kropi	15	Bela Cerkev	2	Sv. Trojica p. Cerkn.	18	Lesce
3	Babno polje	16	Zalilog	3	Preddvor	19	Breznica
4	Planina pri Cerknici	17	Zavrac	4	Unter-Deutschau	20	Dobrova
5	Javorje pri Litiji	18	Spodnja Idrija	5	Dobropolje	21	Prem
6	Sv. Trije Kralji	19	Duplje	6	Leskovic	22	Čatež pri Trebnjem
7	Alttag	20	Leše	7	Zaplana	23	Krško, kapucini
8	Mösel	21	Banjaloka	8	Suhorija	24	Ljubljana, Križanke
9	Mekinje (redovnice od 6—12)	22	Št. Vid pri Brdu	9	Brezje	25	Godovič
	Repnje (redovnice od 12—6)	23	Kolovrat	10	Podbrezje	26	Sv. Trojica v Trzišču
10	Begunje p. Radoljici	24	Vavtavas	11	Blagovica	27	Ljubno
11	Olševk	25	Bučka	12	Vrhnika	28	Sv. Helena
12	Morobiz	26	Slap	13	Vrhpolje p. Moravč.	29	Sv. Duh
13	Trnje	27	Razdrto	14	Št. Lenart	30	Ráteče na Gor.
14	Unec	28	Preloka	15	Kamnik, žup. cerkev	31	Kranj
15	Podzemelj			16	Kranj		
16	Sora	Marec		17	Motnik		
17	Železniki	1	Šmarjeta	18	Šturije	Junij	
18	Ljubljana, sv. Peter	2	Sv. Trojica pri Moravčah	19	Št. Jurje pri Šmariji	1	Ljubljana, uršulinke
19	Špitalič	3	Št. Jošt pri Vrhniku	20	Ihan	2	Škocijan p. Dobravi
20	Kočevje	4	Krško	21	Dobrnice	3	Soteska
21	Sela pri Kamniku	5	Toplice	22	Gôrje	4	Škocijan p. Turjaku
22	Goriče	6	Št. Jurij pri Kranju	23	Šmihel (redovnice)	5	Ježica
23	Pöllandl (Poljanica)	7	Trnovo, redovnice	24	Stara Loka	6	Mirnapeč
24	Brezovica	8	Kandija (6—12), hiralnica v Ljubljani (12—6)	25	Cerklje pri Krškem	7	Planina pri Vipavi
25	Vrhnika			26	Podgrad	8	Masern (Grčarice)
26	Mavčiče	9	Javorje nad Loko	27	Nevlje	9	Ajdovec
27	Stara Oselica	10	Ledine	28	Čatež pri Krškem	10	Črni Vrh nad Idrijo
28	Goče	11	Osilnica	29	Št. Jurij pod Kumom	11	Lučine
29	Salezijanci	12	Sv. Gregor	30	Stari trg pri Ložu	12	Vrhpolje pri Vipavi
30	Peče	13	Sv. Križ n. Jesenicami			13	Štanga
31	Senožeče	14	Unterlag	Maj		14	Št. Vid pri Zatičini
		15	Kočevje, redovnice	1	Ljubljana, stolnica	15	Št. Vid pri Ljubljani
Febr.		16	Novomesto	2	Trebelno	16	Št. Vid pri Vipavi
1	Ljubljana, Frančiškani	17	Velike Poljane	3	Sv. Križ pri Litiji	17	Unter-Warmberg
2	Vrabče	18	Stari trg p. Poljanah	4	Kamna gorica	18	Sv. Vid pri Cerknici
3	Ambrus	19	Ljubljana, Josephin.	5	Šent Gotard	19	Želimlje
4	Begunje p. Cirknici	20	Suhor	6	Orehek	20	Preserje
5	Koroška Bela	21	Stranje	7	Ljubljana, sv. Florijan	21	Kovor
6	Sela pri Šumbregu	22	Zatičina	8	Šmihel pri Novemestu	22	Idrija
7	Rieg	23	Kresnice	9	Rakitna	23	Trata
8	Hotedršica	24	Trzič	10	Javor	24	Preska
9	Mirna	25	Ljubljana, frančišk.	11	Novaštifta	25	Zasip
10	Ljubljana, Lichten-thurnovo sirotišče	26	Velika Dólina	12	Kopanj	26	Vojsko
11	Trstenik	27	Št. Rupert	13	Knežak	27	Dragatuš
12	Žabnica	28	Leskovec	14	Fara pri Kostelu	28	Črnomelj
13	Hotič	29	Salezijanci	15	Mitterdorf	29	Ljubljana, sv. Peter
		30	Hinje	16	Nova Oselica	30	Radeče na Dol.
		31	Velesovo	17	Karmeličanke (od 6—12),		

Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev	Mesec in dan molitve	Cerkev
Julij		Avg.		Okt.		Nov.	
1	Ljubljana, Trnovo	16	Dolenjvas	1	Ljubljana, lazaristi	13	Podlipo
2	Draga	17	Ribno	2	Dovje	14	Šmartno pri Litiji
3	Selca	18	Št. Lorenc ob Te- menici	3	Tomišelj	15	Moravče
4	Smlednik			4	Kamnik, frančiškani	16	Grad
5	Komenda	19	Cerklje pri Kranju	5	Logatec	17	Srednja vas
6	Radomlje	20	Žalina	6	Št. Jošt nad Kranjem (od 6—12), Kandija (od 12—6)	18	Mengeš
7	Št. Janž	21	Mekinje	7	Bloke	19	Ljubljana, Križanke
8	Šempeter p. Novem mestu	22	Trebnje	8	Rovte n. Logatcem	20	Šmartin pod Šmarno goro
9	Šempeter pri Slavini	23	Nesselthal	9	Ebental (Polom)	21	Hrenovice
10	Naklo	24	Št. Jernej	10	Šmihel pri Žužem- berku	22	Spodnji Tuhinj
11	Podraga	25	Goričica	11	Erzelj	23	Bukovšica
12	Žužemberk	26	Zgornji Tuhinj	12	Sv. Gora	24	Žiri
13	Čemšenik	27	Dole	13	Rob	25	Sv. Katarina v Topolu
14	Vodice	28	Struge	14	Prežganje	26	Rova
15	Borovnica	29	Stopiče	15	Leoninum(od 6—12), Karmeličanke (od 12—6)	27	Zapoge
16	Češnjice	30	Brdo	16	Bohinjska Bela	28	Litija
17	Vranja peč	31	Višnja gora	17	Podkraj	29	Studeno
18	Ljubljana, deželna bolnica	Sept.		18	Horjul	30	Vače
19	Ljubljana, lazaristi	1	Ljubljana, sv. Jakob	19	Golo	Dec.	
20	Prečina	2	Besnica	20	Zagorje na Pivki	1	Ljubljana, Josephin.
21	Stockendorf	3	Čermošnjice	21	Ljubljana, uršulinke	2	Bohinjska Bistrica
22	Sodražica	4	Slavina	22	Budanje	3	Lozice
23	Zlatopolje	5	Vreme	23	Šmihel pri Košani	4	Zagorje ob Savi
24	Šenturška gora	6	Kranjska gora	24	Dol	5	Metlika
25	Ljubljana, sv. Jakob	7	Mokronog	25	Spodnji Bernik	6	Novomesto
26	Loka, kapucini	8	Cerknica	26	Trnovo, Notranjsko	7	Mošnje
27	Voglje	9	Homec	27	Ig	8	Ljubljana, stolnica
28	Gora pri Idriji	10	Polšnik	28	Črnuče	9	Kamnik, župna cerk.
29	Sveta Magdalena na Gori	11	Primskovo	29	Rudnik	10	Kokra
30	Kostanjevica	12	Lašče	30	Matenja vas	11	Studenc
31	Škofja Loka	13	Boštanj	31	Radoljica	12	Loka, uršulinke
		14	Križevo pri Kosta- njevici			13	Dražgoše
		15	Šmarije			14	Grahovo
		16	Polhov Gradec			15	Zagradec
		17	Št. Lambert			16	Adlešiči
		18	Sv. Planina	Nov.		17	Sorica
		19	Križe pri Trziču	1	Weissenfels	18	Turjak
		20	Svibno	2	Ljubljana, hiralnica	19	Lipoglav
		21	Brusnice	3	Ustje	20	Sava
		22	Hrastje	4	Čol	21	Krašnja
		23	Koprivnik	5	Črni vrh nad Polho- vim Gradcem	22	Ovsiše
		24	Repnje (redovnice)	6	Kropa	23	Ljubljana, Marianum
		25	Vinica	7	Jesenice	24	Harije
		26	Bevke	8	Novomesto, frančiš- kani	25	Vipava
		27	Krka	9	Loški potok	26	Postojna
		28	Zatičina	10	Sostro	27	Vrh pri Vinici
		29	Poljane	11	Dob	28	Retéce
		30	Trzin	12	Šmartin pri Kranju	29	Semič
						30	Košana
						31	Ljubljana, bogoslov.
Avg.							
1	Tunice						
2	Ribnica						
3	Ljubljana, Marianum						
4	Št. Ožbalt						
5	Gora pri Sodražici						
6	Predoslje						
7	Sv. Jakob ob Savi						
8	Polica						
9	Götteniz						
10	Raka						
11	Janče						
12	Gojzd						
13	Dobovec						
14	Ljubljana, Lichten- thurnovo sirotišče						
15	Polje						

V. Kraji

vednega češčenja po abecednem redu.

Kraj	Dan in mesec vednega češčenja	Kraj	Dan in mesec vednega češčenja	Kraj	Dan in mesec vednega češčenja
Adlešiči	16. decembra	Dražgoše	13. decembra	Sv. Katarina	25. novembra
Ajdovec	9. junija	Sv. Duh	29. maja	Knežak	13. maja
Alflag	7. januarja	Duplje	19. februarja	Kočevje	20. januarja
Ambrus	3. februarja	Ebental (Polom)	9. oktobra	Kočevje, redovnice	15. marca
Babno polje	3. januarja	Erzelj	11. oktobra	Kokra	10. decembra
Banjaloka	21. februarja	Fara p. Kost.	14. maja	Kolovrat	23. februarja
Begunje p. Cerkl.	4. februarja	Goče	28. januarja	Komenda	5. julija
Begunje p. Rad.	10. januarja	Godovič	25. maja	Konjšica	1. aprila
Bela Boh.	16. oktobra	Gojzd	12. avgusta	Kopanj	12. maja
Bela Cerkev	15. februarja	Golo	19. oktobra	Koprivnik	23. septembra
Bela Kor.	5. februarja	Gora pri Sodr.	5. avgusta	Kostanjevica	30. julija
Bernik Spodnji	25. oktobra	Gora pri Idriji	28. julija	Košana	30. decembra
Besnica	2. septembra	Sv. Gora	12. oktobra	Kovor	21. junija
Bevke	26. septembra	Goriče	22. januarja	Kranj	16. aprila
Blagovica	11. aprila	Goričica	25. avgusta	Kranjska Gora	31. maja
Bloke	7. oktobra	Gorje	22. aprila	Krašnja	6. septembra
Boh. Bistrica	2. decembra	Št. Gotard	5. maja	Kresnice	21. decembra
Borovnica	15. julija	Göttenitz	9. avgusta	Sv. Križ nad Jenenicami	23. marca
Boštanj	13. septembra	Grad	16. novembra	" " pri Litiji	13. marca
Brdo	30. avgusta	Grahovo	14. decembra	Križe p. Trziču	3. maja
Brezje	9. aprila	Sv. Gregor	12. marca	Križevo p. Kostanjevica	19. septembra
Breznica	19. maja	Harije	24. decembra	Krka	14. septembra
Brezovica	24. januarja	Sv. Helena	28. maja	Kropa	27. septembra
Brusnice	21. septembra	Hinje	30. marca	Krpa	6. novembra
Bučka	25. februarja	Homec	9. septembra	Krško	4. marca
Budanje	22. oktobra	Horjul	18. oktobra	" kapucini	23. maja
Bukovščica	23. novembra	Hotedršica	8. februarja	Št. Lambert	17. septembra
Cerklje p. Kranju	19. avgusta	Hotič	13. februarja	Lašče	12. septembra
" p. Kršk.	25. aprila	Hrastje	22. septembra	Ledine	10. marca
Cerknica	8. septembra	Hrenovice	21. novembra	Št. Lenart	14. aprila
Col	4. novembra	Idrija	22. junija	Lesce	18. maja
Čatež p. Trebnjem	22. maja	Idrija Spodnja	18. februarja	Leskovec	28. marca
Čatež p. Krškem	28. aprila	Ig	27. oktobra	Leskovic	6. aprila
Čemšenik	13. julija	Ihan	20. aprila	Leše	20. februarja
Češnjice	16. julija	Sv. Jakob ob Savi	7. avgusta	Lipoglav	19. decembra
Črmošnjice	3. septembra	Janče	11. avgusta	Litija	28. novembra
Črni Vrh n. Idrijo	10. junija	Št. Janž	7. julija	Ljublj. sv. Nikolaj	1. maja
Črni Vrh n. Polh.		Javor	10. maja	" bogoslov.	8. decembra
Gradcem	5. novembra	Javorje n. Loko	9. marca	" sv. Jakob	31. decembra
Črnomelj	28. junija	Javorje pri Litiji	5. januarja	" sv. Peter	25. julija
Črnuče	28. oktobra	Št. Jernej	24. avgusta	" karmelič.	1. septembra
Dob	11. novembra	Jesenice	7. novembra	" frančiškani	18. januarja
Dobóvec	13. avgusta	Ježica	5. junija	"	29. junija
Dobráva	2. januarja	Št. Jošt p. Kranju	6. oktobra 1/2	"	17. maja 1/2
Dobrepolje	5. aprila	" p. Vrhniki	3. marca	"	15. oktobra 1/2
Dobrnice	21. aprila	Št. Jurij p. Kranju	6. marca	"	1. februarja
Dobrova	20. maja	" p. Kumom	29. aprila	"	25. marca
Dol	24. oktobra	Št. Jurje p. Šmarji	19. aprila	"	1. januarja
Dole	27. avgusta	Kamna gorica	4. maja	"	1. julija
Dolenjavo	16. avgusta	Kamnik	15. aprila	"	24. maja
Dólina Velika	26. marca	Kamnik, frančišk.	9. decembra	"	19. novembra
Dovje	2. oktobra	Kandija	4. oktobra		
Draga	2. julija		8. marca 1/2		
Dragatuš	27. junija		6. oktobra 1/2		

K r a j	Dan in mesec vednega češčenja	K r a j	Dan in mesec vednega češčenja	K r a j	Dan in mesec vednega češčenja
Ljublj. uršulinke	{ 1. junija 21. oktobra	Osilnica	11. marca	Slavina	4. septembra
" lazaristi	{ 19. julija 1. oktobra	Ovsiše	22. decembra	Smlednik	4. julija
" Leoninum	15. oktobra 1/2	Št. Ožbalt	4. avgusta	Sodražica	22. julija
" dež. boln.	18. julija	Peče	30. januarja	Sora	16. januarja
" Marijanišče	{ 3. avgusta 23. decembra	Planina pri Cirk.	4. januarja	Sorica	17. decembra
" Josephinum	{ 19. marca 1. decembra	Planina p. Vipavi	7. junija	Sostro	10. novembra
" hiralnica	{ 8. marca 1/2 2. novembra	Sv. Planina	18. septembra	Soteska	3. junija
" Lichtenurn.	{ 10. februarja 14. avgusta	Podbrezje	10. aprila	Srednja vas	17. novembra
" sirotišče	{ 14. avgusta 7. maja	Podgrad	26. aprila	Stari trg p. Ložu	30. aprila
" sv. Florijan	{ 7. maja 29. januarja	Podraga	11. julija	Stari trg pri Po-	
" salezijanci	{ 29. januarja 29. marca	Podkraj	17. oktobra	ljanah	18. marca
Ljubno	27. maja	Podlipa	13. novembra	Stockendorf	21. julija
Logatec	5. oktobra	Podzemelj	15. januarja	Stopiče	29. avgusta
Loka Stara	24. aprila	Polhovgradec	16. septembra	Stranje	21. marca
Loka Škofja	31. julija	Poljane	29. septembra	Struge	28. avgusta
" uršulinke	12. decembra	Polje	15. avgusta	Studenec	11. decembra
" kapucini	26. julija	Polica	8. avgusta	Studeno	29. novembra
Loški potok	9. novembra	Pöllandl (Polja-		Suhor	20. marca
Št. Lorenc ob Tem.	18. avgusta	nica)	23. januarja	Suhorija	8. aprila
Lozice	3. decembra	Polšnik	10. septembra	Svibno	20. septembra
Lučine	11. junija	Postojna	26. decembra	Šempeter na Notr.	9. julija
Sv. Magdalena na Gori	29. julija	Prečina	20. julija	Šempeter pri No-	
Masern (Grčarice)	8. junija	Preddvor	3. aprila	vem mestu	8. julija
Matenjavas	30. oktobra	Predoslje	6. avgusta	Šenturška gora	24. julija
Mavčiče	26. januarja	Preloka	28. februarja	Škocijan pri Do-	
Mekinje	21. avgusta	Prem	21. maja	bravi	2. junija
" redovn.	9. januarja 1/2	Preserje	20. junija	Škocijan pri Tur-	
Mengeš	18. novembra	Preska	24. junija	jaku	4. junija
Metlika	5. decembra	Prežganje	14. oktobra	Šmarije	15. septembra
Mirna	9. februarja	Primskovo	11. septembra	Šmarjeta	1. marca
Mirnapeč	6. junija	Radeče na Dol.	30. junija	Šmartin p. Kranju	12. novembra
Mitterdorf	15. maja	Radoljica	31. oktobra	Šmartno pri Litiji	14. novembra
Mokronog	7. septembra	Radomlje	6. julija	Šmartno p. Šm.	
Moravče	15. novembra	Radovica	14. februarja	Goro	20. novembra
Morobiz	12. januarja	Raka	10. avgusta	Šmihel p. Košani	23. oktobra
Mošnje	7. decembra	Rakitna	9. maja	Šmihel pri No-	
Motnik	17. aprila	Ráteče na Gor.	30. maja	vem mestu	8. maja
Mozelj	8. januarja	Razdrto	27. februarja	Šmihel p. Novem	
Naklo	10. julija	Repnje (redov-	{ 9. januarja 1/2 24. septembra	mestu (redovn.)	23. aprila
Nesseltal	23. avgusta	nice)	28. decembra	Šmihel p. Žužem-	
Nevlje	27. aprila	Reteče	2. avgusta	berku	10. oktobra
Nova Štifta	11. maja	Ribnica	17. avgusta	Špitalič	19. januarja
Novomesto	{ 16. marca 6. decembra	Ribno	7. februarja	Štanga	13. junija
Novomesto fran-		Rieg	13. oktobra	Šturije	18. aprila
čiškani	8. novembra	Rob	26. novembra	Tomišelj	3. oktobra
Olševek	11. januarja	Rova		Toplice	5. marca
Orehok	6. maja	Rovte nad Logat-		Trata	23. junija
Nova Oselica	16. maja	cem	8. oktobra	Trebelno	2. maja
Oselica Stara	27. januarja	Rudnik	29. oktobra	Trebneje	22. avgusta
		Št. Rupert	27. marca	Sv. Trije Kralji	6. januarja
		Sava	20. decembra	Trnje	13. januarja
		Sela p. Kamniku	21. januarja	Trnovo na Notr.	26. oktobra
		Sela p. Šumbregu	6. februarja	Trnovo na Notr.	
		Selca	3. julija	(redovnice)	7. marca
		Semič	29. decembra	Sv. Trojica p. Cerk.	2. aprila
		Senožeče	31. januarja	" " p. Trž.	26. maja
		Slap	26. februarja	" " p. Mor.	2. marca

K r a j	Dan in mesec vednega češčenja	K r a j	Dan in mesec vednega češčenja	K r a j	Dan in mesec vednega češčenja
Trstenik	11. februarja	Št. Vid p. Ljublj.	15. junija	Zagorje ob Savi	4. decembra
Tržič	24. marca	" " p. Vipavi	16. junija	" na Krasu	20. oktobra
Tuhinj Spodnji	22. novembra	" " p. Zatičini	14. junija	Zagradec	15. decembra
Tuhinj Zgornji	26. avgusta	Vinica	25. septembra	Zalilog	16. februarja
Tunice	1. avgusta	Vipava	25. decembra	Zaplana	7. aprila
Turjak	18. decembra	Višnja gora	31. avgusta	Zapoge	27. novembra
Trzin	30. septembra	Vodice	14. julija	Zasip	25. junija
Unec	14. januarja	Voglje	27. julija	Zatičina	22. marca
Unter-Deutschau	4. aprila	Vojsko	26. junija	Zavrac	28. septembra
Unterlag	14. marca	Vrabče	2. februarja	Zlatopolje	17. februarja
Unter-Warmberg	17. junija	Vranjapeč	17. julija	Žabnica	23. julija
Ustje	3. novembra	Vreme	5. septembra	Žalina	12. februarja
Vače	30. novembra	Vrh pri Vinici	27. decembra	Železniki	20. avgusta
Vavtavas	24. februarja	Vrhnika	25. januarja	Želimlje	17. januarja
Velesovo	31. marca	Vrhpolje p. Mor.	12. aprila	Žiri	19. junija
Velike Poljane	17. marca	" p. Vip.	13. aprila	Žužemberk	24. novembra
Št. Vid p. Cerkn.	18. junija	Weissenfels	12. junija		12. julija
" " p. Brdu	22. februarja		1. novembra		

67.

Hirtenwort an die Katholiken Oesterreichs.

Die betrübenden Ereignisse und Vorfälle an verschiedenen Stätten der Monarchie veranlassen die an der Herbstkonferenz dieses Jahres teilnehmenden Oberhirten ihre Stimme zu erheben, um den geliebten Gläubigen die katholischen Grundsätze vor Augen zu stellen, die da bei der Beurteilung und Behandlung der heute die Gemüter so heftig bewegenden Nationalitätenfrage in Betracht kommen.

Eine nächste Veranlassung zur Aufrollung dieser Frage gab zwar das Bestreben des ersten Kaisers der Franzosen, ganz Europa den Interessen Frankreichs dienstbar zu machen, was eben die Reaktion der anderen Völkerschaften hervorrief, die gleichfalls ihre Größe und ihren Wert geltend machten. Die in verschiedenen Staaten zersplitterten Nationen strebten nach einem einheitlichen Staatswesen und die in einem gemeinsamen Staatskörper vereinigten Nationalitäten verlangten immer entschiedener die volle Berücksichtigung ihrer Eigenart in Sprache und Sitte, in Bildung und Fortschritt.

Nichtsdestoweniger ist diese die Geister gegenwärtig so tief bewegende und mächtig aufregende Frage keine neue. Die Samariterin am Jakobsbrunnen sprach zum göttlichen Heilande, der sie um einen Trunk Wasser bat: Wie begehrst Du, der Du ein Jude bist, von mir zu trinken, da ich ein samaritanisches Weib bin? Denn die Juden haben keine Gemeinschaft mit den Samaritern. (Joann. 4, 9.) Und eben diese hochgradige, das göttliche Gebot der Nächstenliebe völlig mißkennende Entfremdung

zwischen Juden und Samaritern benötigte der göttliche Lehrmeister bei der unvergleichlich schönen Erläuterung des Begriffes der wahren Nächstenliebe. Das herrliche Gleichnis vom barmherzigen Samaritan, der einem Nichtstammesbruder so großen Liebesdienst erwies, öge in unseren, von Parteilidenschaft aufgewühlten Zeiten eifrig beherzigt und die im Schlußsage der denkwürdigen Parabel enthaltene Mahnung des göttlichen Erlösers getreu beobachtet werden: Gehe hin und tue des gleichen! (Luk. 10, 37.)

Ueber die Veranlassung zur Entstehung der Verschiedenheit der Sprachen berichtet das älteste Buch der Heiligen Schrift, die Genesis: Es war ungebührliche Erhebung und Erhöhung des eigenen Namens seitens der Bewohner des Landes Senaar. Und der Herr sprach: Siehe, es ist ein Volk und eine Sprache unter allen. Sie werden von ihren Gedanken nicht ablassen, bis sie selbe im Werke vollbracht haben. Lasset uns daher ihre Sprache verwirren, daß einer des anderen Rede nicht verstehe! Und der Herr zerstreute sie von da über alle Gegenden. (Gen. 11, 6—9.) Diesen schlichten Bericht der Heiligen Schrift bestätigt vollauf die Geschichts- und Sprachforschung. Die Geschichte zeigt uns die ersten Versuche der Staatengründung durch Kuschiten in der Enphratgegend und ist durch Aufdeckung der Ruinen des alten Babylon und Ninive instand gesetzt, den biblischen Bericht auf das bestimmteste zu erhärten.

Die Trennung der Völker durch die Sprachverschiedenheit ist demnach im Plane Gottes gelegen. Jedoch sollte sie nicht zur Entfremdung, zum Haß und zur Feindschaft führen. Durch das vom Gottmenschen Jesus Christus vollbrachte Erlösungswerk sollte die Annäherung der einstmalig Getrennten wieder angebahnt werden und zwar durch die Einheit des Glaubens und Einheit der Liebe. Das gemeinsame Ziel ist die Erkenntnis und Liebe Gottes und die aus beiden quellende beseligende Freude. Durch diese Akte werden wir mit Gott vereint, so daß er in uns ist und wir in ihm sind. Das Lamm ist getötet worden und hat uns Gott erkaufte mit seinem Blute aus allen Stämmen und Sprachen und Nationen und hat uns unserem Gott zu einem Königreiche gemacht. (Apocalyp. 5, 9, 10.) Christus der Herr nahm durch seine Menschwerdung und durch sein ganzes Erlösungswerk die Scheidewand, nämlich die Feindschaft, die zwischen Juden und Heiden, überhaupt zwischen den Völkern bestand, hinweg. Nun sind alle Mitbürger des Reiches Christi, sind alle in einer Gottesfamilie vereinigt, wie es im Briefe an die Ephesier heißt: Christus ist unser Friede, der aus beiden eins gemacht und die Scheidewand niedergerissen hat, die Feindschaft durch sein Fleisch, indem er das Gesetz der Gebote durch Lehren aufgehob, damit er zwei durch sich selbst zu einem Menschen schüfe, Frieden machte und beide zu einem Leibe vereinigt, mit Gott versöhnte durch das Kreuz, indem er die Feindschaft durch sich selbst tötete. Er kam und verkündete Frieden euch, die ihr ferne waret, und Frieden denen, die nahe waren, denn durch ihn haben wir Zutritt beide in einem Geiste zu dem Vater. (Ephes. 2, 14—18.)

Das am ersten Pfingstfeste geschehene Sprachemwunder sollte offenbar darauf hindeuten, daß, wie durch die Sünde die Trennung unter die Menschen kam, so durch die Ausgießung des Heiligen Geistes, dieser kostbarsten Erlösungsgabe, die Menschen wieder geeint werden sollen in der eminenten katholischen Kirche, dem Gottesreiche auf Erden. Ein solches providentielles Eingreifen war für die durch die Sprachverschiedenheit getrennte Menschheit notwendig. Denn diese entfremdet und trennt den Menschen vom Menschen. Wenn sich Menschen begegnen, die sich ob der Verschiedenheit der Sprache nicht mitteilen können, was sie fühlen, so nützt zur Vereinigung die Gleichheit der Natur wenig. Da die Verschiedenheit der Sprachen ein solches Trennungsmittel bildet, und wenn der katholische Christ die fieberhafte Erregung unter den verschiedenartig sprechenden Nationen und Völkerstämmen erwägt, so muß er sich bei der Beurteilung und Behandlung der nationalen Frage die richtigen Grundsätze unverrückt vor Augen halten.

Das christliche Volk Oesterreichs soll unerschütterlich feststehen zur heiligen, katholischen Kirche, die durch die Einheit des Glaubens und Gemeinschaft der Liebe zur wahren Ein-

tracht, Brüderlichkeit und Gleichheit einladet und sicher führt. Der Einheit des Glaubens widerspricht das ruchlose Bestreben jener, die da die Katholiken Oesterreichs von Rom, dem Mittelpunkte der christlichen Einheit, losreißen wollen und vor denen wir neuerlich mit allem Nachdrucke warnen. Der Majestät des katholischen Glaubens widerspricht die beklagenswerte Sucht, durch die Popularisierung der Gott entfremdeten Wissenschaft den alleinseligmachenden Christusglauben zu zerstören. Der allumfassenden christlichen Liebe widerspricht der Grundsatz, dem zufolge die eigene Rationalität ohne Rücksichtnahme auf die dem Nachbar schuldige Liebe und Gerechtigkeit gefördert wird.

Das christliche Volk Oesterreichs einigt ferner die getrene Beobachtung des Gebotes desjenigen, der sich als König bekannte, freilich des übernatürlichen Reiches: Gebet dem Kaiser, was des Kaisers, und Gott, was Gottes ist. Das katholische Volk Oesterreichs gibt Gott, was Gottes, beziehungsweise was seines Statthalters auf Erden ist, und es gibt ebenso seinem Kaiser, was des Kaisers ist. Der erste römische Papst Sankt Petrus ermahnte in seinem ersten Rundschreiben eindringlich die Gläubigen zur Gottesfurcht und zur Verehrung des Königs: Fürchtet Gott und ehret den König! (I. Petri 2, 17.) Und der gefeierte Völkerlehrer Paulus befahl den Gehorsam gegen die bestehenden Gewalten im klassischen 13. Kapitel seines erhabenen Römerbriefes, welches Kapitel der Staatsoberigkeit und sonach der ruhigen Entwicklung der Menschheit mehr genützt hat als alle die philosophischen und gelehrten Abhandlungen über den Staat und dessen Rechte seit den ältesten bis zu den neuesten Rechtslehrern. Jedermann unterwerfe sich der obrigkeitlichen Gewalt; denn es gibt keine Gewalt außer von Gott und die, welche besteht, ist von Gott angeordnet. Wer sich demnach der Gewalt widersetzt, der widersetzt sich der Anordnung Gottes. Und die sich dieser widersetzen, ziehen sich selbst die Verdammnis zu... Darum ist es eure Pflicht, untertan zu sein, nicht nur um der Strafe willen, sondern auch um des Gewissens willen. (Rom. 13, 1—7.)

Dieses Mahnwort des zweiten Apostelfürsten verkündet den Glauben an den göttlichen Ursprung der obrigkeitlichen Gewalt, beleuchtet und erklärt den hehren Titel: Kaiser von Gottes Gnaden. Zu dieser apostolischen Lehre müssen die katholischen Christen um so fester und treuer stehen, je mehr die Mächte der Finsternis den Glanz der fürstlichen Krone, der aus den Worten Gottes auf sie herniederstrahlt, zu verdunkeln sich bemühen. Ja, diesen unseren Glauben an die gottgesetzte Autorität, geistliche und weltliche, wollen wir stetsfort durch Wort und Werk betätigen, wie durch treue Anhänglichkeit an die angestammte erlauchte Dynastie, deren Oberhaupt Kaiser Franz Joseph I. das feste Band bildet, welches die durch Sprache, Sitten und Geschichte vielgestaltigen Elemente des großen Reiches untrennbar zusammenhält,

ihnen Schutz und Schirm gewährt, die freie Entwicklung ihrer Eigenart verbürgt. Seine Majestät mit dem providentiellen Wahlsprüche: *Viribus unitis* sprach gelegentlich das bedeutende Wort: Oesterreich muß ein Hort aller Völker sein! und tat den vertrauensvollen Ausspruch: Welcher Sprache sich die Völker dieses großen Reiches bedienen mögen, Ich vertraue, daß sich alle als treue Söhne des Gesamtvaterlandes bekennen und bewähren werden.

Fürwahr, mit vollem Rechte betonte Papst Leo XIII. unsterblichen Andenkens in seiner an die österreichischen Pilger am 16. April 1888 gehaltenen Ansprache, daß die Oesterreicher allen Grund haben, in ihren Herzen die Hingabe an den Papst mit der Liebe zu ihrem erhabenen Kaiser zu verbinden. Dies will auch die Kirche, die den Gehorsam und die Ergebenheit gegen die Fürsten ihren Kindern zur strengen Pflicht macht und in der jetzigen Zeit will dieselbe wie musterhafte Katholiken, so andererseits die besten Bürger und treuesten Untertanen.

So einige denn die Oesterreicher stets hingebende Liebe zum geliebten Vaterlande und unentwegte Treue und williger Gehorsam gegen den Vater des Vaterlandes, den gottgesetzten Monarchen. Die vielen Nationen treten als Bürger eines Reiches, als Glieder einer großen Einheit, der altherwürdigen, aber niemals alternden habsburgischen Monarchie, sich recht nahe und gehen in der Förderung der christlichen Kultur und des christlichen Fortschrittes, in der Festigung und Stärkung des großen Kaiserreiches zusammen, welches da im Herzen Europas ein Werk der göttlichen Vorsehung ist. Der König der Könige, der Herrscher der Herrschenden hat dieses vielvölkerige und vielsprachige Kaiserreich zusammengefügt.

Und darum, was Gott gefügt, soll der Mensch nicht trennen. Deshalb wird und muß sich auch der unselige Streit zwischen den vortrefflich veranlagten Völkerstämmen Oesterreichs legen. Es mögen sich nur alle edlen Patrioten, und welcher Oesterreicher wollte das nicht sein, die Hände reichen, und es werden Friede und Ruhe, und mit ihnen Glück und Segen in allen Landen des Reiches Einzug halten.

Der wahre, dauerhafte Friede ist ein Kind der christlichen Gerechtigkeit und Liebe. Darum sollen diese zwei Tugenden die österreichischen Nationen leiten, ihr Tun und Lassen regeln, ihr gegenseitiges Verhältnis ordnen. Es muß eines jeden aufrichtigen Patrioten vornehmste Aufgabe sein, die nationalen Gegensätze zu mildern und nach allen Kräften dahin zu wirken, daß die Völker friedlich und freundschaftlich, zufrieden und vergnügt nebeneinander und miteinander leben. Da die Nationen einmal da sind und das Recht zu bestehen haben, so sind sie eben nicht zu trennen, sondern zu einigen im geliebten Vaterhause Oesterreich.

Woher mag doch der widrige Streit und niedrige Zwist kommen? Der gutgesinnte Bürger und der biedere Landmann wollen ihn ja nicht; er wird ihnen aufgenötigt, wird ihnen erbarmungslos aufgedrungen; wie wenn unsichtbare Mächte

ihre verderbliche Wirksamkeit entfalteten. Das Heil der Kirche, das Wohl des Staates, das Interesse der Dynastie, die Wohlfahrt der Untertanen, ja Oesterreichs Größe, Glück und Glanz hängt davon ab, daß sich die verschiedenen Nationalitäten miteinander vertragen, oder richtiger gesprochen, daß die sie in der Öffentlichkeit vertretenden Parteien miteinander auskommen, daß sie sich gegenseitig verständigen und einander wohlwollen. Deshalb dürfte es öffentlich nicht zu leidenschaftlichen Ausbrüchen kommen; nie dürften die Vertreter der Nationen eines Reiches feindselig einander begegnen, sich gering achten, da sie ja die Auserlesenen der Völkerstämme sind und sich dem entsprechend behandeln sollen.

Und dieses unbedingt notwendige gegenseitige Wohlwollen würde sich einstellen, wenn alle der christliche Geist durchdringen würde, wenn alle katholisch und dann österreichisch und national denken, fühlen, reden und handeln würden. Bei solcher Gesinnung wäre der Streit unter den österreichischen Völkern und Stämmen nur ein edler Wettstreit um die hohen und höchsten Ziele, um die heiligen und heiligsten Güter, um die Palme der christlichen Kultur und Zivilisation. Wahrlich, soll der unheilvolle Unfriede zwischen den trefflich begabten Nationen des herrlichen Großstaates unaufhörlich währen? Soll umsonst seit fast zweitausend Jahren das Christentum über Europa, zumal Mitteleuropa verbreitet sein? Soll sie nie mehr der Geist wahrer Nächstenliebe und Gerechtigkeit beseelen, ihr gegenseitiges Verhalten ordnen, sie zu gemeinsamer Förderung edler Ziele und Zwecke bewegen?

„Die Unterschiede der Völker in Sprache, Sitte und Lebensgewohnheiten haben im göttlichen Weltplane ihre Berechtigung; und ihr Wettstreit miteinander soll die Entwicklung und den Fortschritt der Menschheit fördern; deshalb ist auch der Anspruch auf Schutz und Schonung dieser Volkstümligkeiten völlig gerechtfertigt. Allein diesen Anspruch muß die Reichseinheit zur Voraussetzung haben und die Lebensbedingungen des gemeinsamen Vaterlandes achten. Von der friedlichen Vereinigung der Völker Oesterreichs, von der vertrauensvollen Ausgleichung ihrer gegenseitigen Beziehungen hängt Oesterreichs Stärke und Weltstellung ab.“ (Hirtenschreiben des österr. Episkopates vom 15. Februar 1891.)

Es bedarf nur der christlichen Duldsamkeit, daß der Friede unter den Bewohnern Oesterreichs wieder herrsche. Die österreichischen Nationen sollen sich nur frei entwickeln, sie sollen sich in der Erreichung christlicher Bildung und christlichen Fortschrittes gegenseitig unterstützen. Das nützt und frommt dem Gemeinwesen. In der nationalen Verschiedenheit der Völker liegt eben die Eigentümlichkeit Oesterreichs, dieses prachtvollen Mosais, in dem alle Teile harmonisch ineinandergreifen und passen, weshalb auch kein Teil verletzt werden kann, ansonsten leidet das Ganze. Da es die allwaltende göttliche Vorsehung gewollt hat, daß die Länder der habsburgischen Monarchie mehrere Nationen bewohnen, so folgt für sie daraus die strenge Pflicht, sich als gute Nachbarn zu vertragen und einander zu stützen, nicht aber dürfen sie sich entzweien und schwächen. Und daraus ergibt sich wieder

für jeden Oesterreicher die unabweisliche Pflicht, die wo und wie immer entstehenden Differenzen auszugleichen, die auftauchenden Gegensätze zu mildern und zu beseitigen. Das katholische Oesterreich ist ähnlich der katholischen Kirche. Wie diese für alle Völker der Erde bestimmt ist und sie alle unter ihren mütterlichen Schutz nimmt, ähnlich finden verschiedene Nationen in Oesterreich ihr väterliches Heim und kräftige Schutzwehr.

Die Angehörigen Oesterreichs mögen die Tugend der christlichen Friedfertigkeit üben, der Mahnung des Völkerapostels getreu: *Soviel an euch liegt, so habet Frieden mit allen Menschen!* (Rom. 12, 18.) Die katholische Kirche erkennt die einzelnen Völker in ihrem geordneten Bestehen als eine Einrichtung der göttlichen Vorsehung an und erblickt darin die Berechtigung derselben. Sie beneidet kein Volk und bevorzugt keines; aber sie verwirft die heidnische Absonderung und Trennung der Völker. Die Kirche achtet und ehrt die Liebe und Anhänglichkeit an die eigene Nation; sie achtet und ehrt die Sprache, die Rechte und Eigentümlichkeit einer jeden; aber sie muß es entschieden mißbilligen, wenn diese Liebe und Anhänglichkeit ausarten würde zu Ungerechtigkeiten gegen die Rechte anderer, zur leidenschaftlichen Bejeindung jeder fremden Volkseigentümlichkeit. Hier gilt das Wort des Herrn: *Was du nicht willst, daß dir geschehe, das tue auch dem andern nicht.* Wenn Bildung und historische Entwicklung einem Volke an sich eine hervorragende Stellung zubilligen, so ist das kein Grund, andere zu bedrücken und sie nicht zu denselben Gütern gelangen zu lassen.

Der Nationalismus, der von Gott und allem Rechte absieht, ist unchristlich und bildet eines der gefährlichsten revolutionären Fermente. Ein Aijyerkönig gab seinen Obersten den gefaßten Plan kund, die ganze Erde seiner Herrschaft zu unterwerfen. (Judith 2, 3.) Der absolute Nationalismus predigt die ungeordnete Selbstliebe, schließt die Lostrennung von den Angehörigen eines anderen Volkes und den Haß derselben in sich, jätet und nährt die Zwietracht unter den Bürgern und führt zur Verletzung der Rechte anderer Nationen, ja sogar zur Losschälung von der göttlich gestifteten Kirche.

Das christliche Volk von Oesterreich setzt sich zusammen aus Angehörigen verschiedener Nationen, und innerhalb der einzelnen Nationen gibt es wieder verschiedene Richtungen je nach den Auffassungen des öffentlichen Lebens und der Grundsätze, von welchen dieses geleitet werden soll. Diese Tatsache erklärt vollends die Möglichkeit von Gegensätzen im christlichen Volke, die an sich nicht zu verurteilen sind, insoweit die ewig geltenden Wahrheiten der Verantwortlichkeit vor Gott und der Nächstenliebe, die von der Selbstliebe nicht beeinträchtigt werden darf, das Leben des christlichen Volkes beherrschen und nicht der größere oder geringere Vorteil oder die Uebervorteilung das Leitmotiv bilden. Nach dem Paulinischen Worte ist das Reich Gottes nicht Speise und Trank, sondern Gerechtigkeit, Friede und Freude im heiligen Geiste. (Rom. 14, 17.)

Kein Wunder also, daß Papst Leo XIII. die Katholiken so oft und so nachdrucksvoll zur Einheit in wesentlichen Dingen ermahnte, daß er die katholische Organisation, das ist das Zusammenschließen der katholischen Christen zur Erreichung des religiösen Zieles und Zweckes durch Vereine und gesellschaftliche Einrichtungen auf religiöser Grundlage so sehnlich wünschte. „Damit die Eintracht der Geister“, heißt es in der Encyclica „Cum multa“ vom 8. Dezember 1882, „durch einander entgegengesetzte Parteibeistrebungen nicht gestört werde, muß man sich stets vor Augen halten, welches der Zweck der Vereine ist, die sich katholisch nennen, und daß sich die Geister bei den Beratungen einzig und allein mit diesem Zwecke beschäftigen, damit sie nicht einmal den Schein einer Parteinng erwecken, eingedenk des Ausspruches des heil. Paulus: *Ihr alle, die ihr in Christus getauft seid, habt Christus angezogen. Da ist nicht Jude noch Grieche, da ist nicht Sklave noch Freier: den ihr alle seid eines in Christus Jesus.*“ (Gal. 3, 27, 28.)

Zur Wahrung der heilsamen Eintracht und Einigkeit sollen die religiösen und weltlichen Angelegenheiten nicht verwechselt oder einander gleichgestellt werden. Die Katholiken müssen darauf sehen, daß in Dingen des Glaubens, der Moral und Kirchendisziplin durch Unterordnung unter den mit dem römischen Papste in Gemeinschaft stehenden Diözesanbischöfen Einheit herrsche, daß in rein weltlichen Angelegenheiten Freiheit walte und in allem die Liebe gebiete. Am wenigsten darf weiße Mäßigung fehlen bei den Führern der Parteien. Die religiösen Interessen müssen den profanen Angelegenheiten voranzugehen und nicht etwa diese letzten den ersten vorgezogen werden.

Besonders möge sich der katholische Seelsorger von der christlichen Klugheit und Mäßigung in den nationalen Streitigkeiten leiten und lenken lassen. In der Seelsorge berücksichtige er die Sprache des Ortes gemäß der Anordnung des heiligen Konzils von Trient. (Sess. 24. cap. 7. de reformatione). Beim Streite über die Sprache beherzige er nach Umständen, daß Papst Leo XIII. in seinem Schreiben an den Kardinalvikar vom 20. Mai 1885 die lateinische Sprache als „comes et administer religionis catholicae Occidente toto“ bezeichnet und bestimmt. In seinem ganzen Walten und Wirken halte er hoch das Recht seines Diözesan-Oberhirten, Weisungen zu erteilen und zu beanspruchen, daß seine Stimme, so oft er glaubt, sie erheben zu sollen, gehört und befolgt werde, wie dies Leo XIII. in seiner grundlegenden Encyclica „Sapientiae christianae“ vom 10. Jänner 1890 dem Klerus eingeschärft hat.

Wenn dem Seelsorger trotz aller seiner Umsicht und edlen Bemühung nationale Voreingenommenheit von der einen oder anderen Seite begegnet und ihm Schwierigkeiten bei der Ausübung der Seelsorgepflichten bereitet werden, so nehme er sich auch hierin den göttlichen Heiland zum Vorbilde, der den Samaritern ein so herrliches Denkmal in der Parabel vom barmherzigen Samaritan gesetzt hat, jedoch selbst von ihnen nicht

aufgenommen worden ist, so daß seine Jünger über die undankbare Stadt Jener vom Himmel herabgerufen wissen wollten. Ihr göttlicher Herr und Meister aber zieh sie des ungestümen Eifers. Ihr wißet nicht, weissen Geistes ihr seid. (Luk. 9, 55.) Der katholische Seelsorger bleibe im Falle des Widerspruches sanft und demütig, beherrsche sich selbst und bewahre den christlichen Gleichmut. Der sich selbst überwindet, überwindet ohne Mühe alles andere, das sich ihm in den Weg stellt.

So einige denn die Bevölkerung Oesterreichs die Liebe zum Altar und Thron, zur Kirche und zum Vaterland, zum Papst und Kaiser, zu Bismarck, der das Weltreich, die Kirche, mit seinem tiefinnigen Wahlsprüche: „Omnia instaurare in Christo“ glücklich und glorreich regiert, und zu Franz Josef I.,

dessen mildes Szepter sich schon weit über ein halbes Jahrhundert über unser teures Oesterreich so segensreich neigt.

Der Allmächtige, durch den die Könige regieren, die Fürsten herrschen und die Mächtigen Gerechtigkeit üben (Prov. 8, 15.), erhalte unseren heiligen Vater, schütze unseren Landesherrn wie sein Allerhöchstes Herrscherhaus, dessen Wappenschild der Doppelaar mit dem Kreuze und Schwerte ziert, und segne das gesamte Kaiser-Königreich, dessen Bewohner, wie sie gegenwärtig ein gemeinsames irdisches Vaterland haben, so auch nach dem gemeinsamen Vaterlande im Himmelreiche beharrlich streben sollen.

Wien, am Feste des hl. Leopold, den 15. Nov. 1904.

Das bischöfliche Komitee.

68.

Višjepastirska beseda avstrijskim katoličanom.

Zalostni dogodki, ki so se pripetili na raznih krajih cesarstva so vzrok, da škofje letošnjo jesen zbrani na konferenci povzdignejo svoj glas, da bi ljubljnim vernikom pred oči postavili temeljne resnice, po katerih je treba presojeti in uravnati narodnostno vprašanje, ki dandanes tako hudo razburja duhove.

Neposreden povod, da se je to vprašanje razvilo, je bila namera prvega cesarja Francozov, da bi celo Evropo podvrigel koristim Francije. To je pa naravno vzbudilo upor drugih narodov, ki so istotako poudarjali svojo veličino in svojo vrednost. Narodi v raznih državah razkropljeni, so jeli stremiti po enotni državi in v skupni državi spojeni narodi so zahtevali vedno odločnejše, da se popolnoma vpoštevata njih samolastni značaj v jeziku in običaju, v omiki in napredku.

Pa vendar to vprašanje, ki tako globoko sega in mogočno razburja življenje, ni novo. Samarijanka ob Jakobovem vodnjaku je rekla Zveličarju, ki jo je prosil požirka vode: „Kako ti, ker si Jud, mene piti prosiš, ki sem samarijska žena? Zakaj Judje se ne pečajo s Samarijani.“ (Jan. 4, 9). In prav to silno odtujenje med Judi in Samarijani, ki ni poznalo božje zapovedi o ljubezni do bližnjega, je porabil božji učitelj pri neprimerno lepi razlagi pojma prave ljubezni do bližnjega. Naš čas, ki ga tako razjeda strastnost strank, naj bi si dobro zapisalo v srce krasno priliko o usmiljenem Samarijanu, ki je svojemu nerojaku izkazal veliko delo usmiljenja. Pa zvesto bi se moral izpolnjevati opomin božjega Zveličarja, ki ga je izrekel na koncu znamenite prilike, „Pojdi in tudi ti tako stori!“ (Luk. 10. 37.)

Najstarejša knjiga sv. pisma „Geneza“ nam pripoveduje, da so hoteli prebivavci dežele Senaar povzdigniti in sloveče storiti svoje ime na način zopern

Bogu. In Gospod je rekel: Glej le en narod je, in vsi le en jezik govore, in so začeli delati, in ne bodo odstopili od sklepa: dokler ga v dejanju ne izpolnijo. Torej pridite, stopimo doli, in zmešajmo jim tam jezik, da eden drugega ne bodo razumeli. In od ondod jih je Gospod na vse kraje razkropil. (Gen. 11. 6—9.) Zgodovina in jezikoslovje potrjujeta popolnoma to priprosto poročilo sv. pisma. Zgodovina nam pripoveduje, kako so Kušiti prvi poizkusili ustanoviti državo ob Evfratu. Razvaline starega Babilona in Niniv, ki so jih odkrili, pa jasno potrjujejo svetopisemsko poročilo kot popolnoma gotovo.

Bil je torej sklep božji, da so se ločili narodi po različnosti jezikov. Ta razlika pa naj bi ne bila vzrok odtujenja in medsebojnega sovraštva. Delo odrešenja po včlovečenem Bogu Jezusu Kristusu pa naj bi zopet nekaj ločene zblíževalo v edinosti vere in v edinosti ljubezni. Skupni namen je spoznanje božje in ljubezen božja in iz obeh izvirajoče blaženo veselje. Ta dejanja nas združujejo z Bogom, tako da je on v nas in mi v njem. Jagnje je bilo umorjeno in nas je Bogu odrešilo s svojo krvjo in slehernega rodu in jezika in ljudstva in naroda in nas je storilo našemu Bogu kraljestvo. (Skriv. razod. 5, 9, 10).

Kristus Gospod je s svojim učlovečenjem in svojim delom odrešenja podrl steno, namreč sovraštvo, ki je ločilo Jude in pagane ter sploh narode. Zdaj so vsi udje Kristusovega kraljestva, vsi so združeni v veliko božjo družino, kakor se glasi v listu do Efežanov: Kristus je naš mir, kateri je iz obeh eno storil in je podrl srednjo steno pre-

graje, sovraštvo po svojem mesu in je postavo povelj z nauki ovrigel, da je iz dveh stvaril po sebi enega novega človeka in mir storil in da je oba v enem telesu z Bogom spravil po križu, ker je umoril sovraštvo sam po sebi. In ko je prišel, je oznanjeval mir vam, kateri ste bili daleč, in mir njim, kateri so bili blizu, ker po njem imava oba v enem duhu pristop k Očetu. (Efež. 2, 14—18.)

Čudež jezikov, ki se je zgodil prvi binkoštni praznik, naj bi očitno naznanjal, da naj ljudi, katere je ločil greh, milost sv. Duha, ta dragoceni dar odrešenja, zopet združi v eni katoliški cerkvi, ki je kraljestvo božje na zemlji. Potrebno je bilo, da je na ta način med človeštvo, ločeno po jezikih, posegla božja previdnost. Kajti razlika jezikov odtuja in loči človeka od človeka. Če se srečavajo ljudje, ki si med seboj radi razlike jezika ne morejo razodeti, kaj čutijo, kaj malo pomaga, da so iste narave. Ker tedaj razlika v jezikih tako strogo loči in ker katoliški kristjani gledamo, kako mrzlično je vrvenje med različno govorečimi narodi in ljudstvi, moramo pač, ko presojamo narodnostno vprašanje, imeti trdno pred očmi prave temeljne resnice o tej zadevi.

Krščansko ljudstvo Avstrije naj se neomajno in trdno drži svete katoliške cerkve, ki vabi in tudi vodi ljudi v edinosti vere in občestvu ljubezni k pravi edinosti, k pravemu bratstvu. Edinosti vere nasprotuje prehudobna namera onih, ki hočejo avstrijske katoličane odtrgati od Rima, od središča krščanske edinosti. Pred temi svarimo iznova in z vso odločnostjo. Veličanstvu katoliške vere nasprotujejo obžalovanja vredni poizkusi onih, ki žele Bogu odtujeno vedo v ljudstvu pristopni obliki razširjati in tako uničevati edino zveličavno vero v Kristusa. Vseobsežni krščanski ljubezni nasprotuje mnenje onih, ki hočejo lastno narodnost povzdigniti brez ozira na ljubezen in pravičnost, ki smo jo dolžni sosedu.

Krščansko ljudstvo Avstrije edini dalje zvesto izpolnjevanje zapovedi tistega, ki se je izpoznal kot kralja, seveda v nadnaravnem smislu: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. Katoliško ljudstvo Avstrije daje Bogu, kar je božjega, oziroma kar gre njegovemu namestniku na zemlji, in prav tako daje svojemu cesarju, kar je cesarjevega. Prvi rimski papež sv. Peter zvesto opominja v svoji prvi okrožnici vernike k strahu božjemu in k spoštovanju do kralja: Boga se bojte, kralja častite. (I. Petr. 2, 17). In slavljani apostol narodov je zapovedal pokorščino do obstoječih oblasti v uzorno lepem 13. poglavju svojega vzvišenega pisma do Rimljanov. To poglavje je državni oblasti in vsled tega mirnemu razvitku človeštva več koristilo kakor

vse modroslovne in učene razprave o državi in njenih pravicah od najstarejših do najnovejših pravnikov. Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga, katere pa so, so od Boga postavljene. Kateri se tedaj oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja. Kateri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo. Zatorej morate podložni biti, ne samo zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti. (Rimlj. 13, 1—7.)

Ta opomin drugega prvaka apostolov oznanjuje vero v božji izvor predstojniške oblasti, osvetljuje in razlaga vzvišeni naslov: cesar po božji milosti. Tega apostolskega nauka se morajo katoliški kristjani tembolj in tem krepkeje držati, čimbolj se trudijo oblasti teme, da bi zakrile sijaj, ki sije iz božjih besedi na cesarsko krono. Da, to svojo vero v božjo avtoriteto, cerkveno in svetovno, hočemo vedno v besedi in v dejanju izvrševati, kakor tudi v zvesti udanosti do naše presvetle dinastije, koje glava cesar Franc Jožef I. je trdna vez, ki neločljivo spaja po jeziku, običajih in zgodovini mnogolike sestavine velike države, jih ščiti in brani, jim zagotavlja prosti razvoj njihovega samolastnega značaja. Njegovo Veličanstvo, ki ima providencijelno izbrani rek: *Viribus unitis*, je izgovoril nekoč pomembno besedo: Avstrija mora biti zavetišče vseh narodov, in izrazil se je prav z zaupanjem: Naj govore narodi te velike države jezik katerikoli, zaupam, da se bodo vsi imeli in skazali kot zvesti sinovi skupne domovine.

Zares, po vsi pravici je povdarjal papež Leon XIII. nesmrtnega spomina v nagovoru, ki ga je govoril avstrijskim romarjem 16. aprila 1888., da imajo Avstrijci mnogo vzrokov, da z udanostjo do papeža spajajo tudi ljubezen do svojega vzvišenega cesarja. To hoče tudi cerkev, ki nalaga svojim otrokom kot strogo dolžnost, da so pokorni in udani vladarjem in v sedanjem času hoče ona prav tako vzglednih katoličanov, kakor najboljših državljanov in popolnoma zvestih podložnikov.

Tako naj torej družji Avstrijce vedno požrtvovalna ljubezen do ljubljene domovine in neomahljiva zvestoba in voljna pokorščina do očeta domovine, do vladarja od Boga postavljenega. Razni narodi so kot sodržavljanji iste države, kot udje velike enote, staročastitljive pa nikdar se starajoče habsburške monarhije v ozki medsebojni zvezi in stopajo skupno ter tako združeni pospešujejo krščansko omiko in krščanski napredek, skupno utrjujejo in krepijo veliko cesarstvo, ki leži v srcu Evrope in je delo božje previdnosti. Kralj kraljev, vladar vladarjev je združil v živo celoto to mnogonarodno in mnogojezično cesarstvo.

Zato pa naj ne loči človek, kar je združil Bog. Zato bo in mora nehati zločesti boj med izredno nadarjenimi narodi Avstrije. Sežejo naj si le v roke vsi plemeniti domoljubi, in kateri Avstrijec bi ne hotel biti to; in pokoj in mir, pa sreča in blagoslov se bosta vselila v vseh pokrajinah države.

Pravi, trajni mir je sad krščanske pravičnosti in ljubezni. Zato naj vodita ti dve čednosti avstrijske narode, uravnavata njih dejanje in nehanje, urejata njih medsebojno razmerje. Vsakega odkritosrčnega domoljuba najodličnejša naloga mora biti, da izkuša oblažiti narodnostna nasprotja; z vsemi močmi naj dela na to, da bodo prebivali narodi v miru in medsebojnem prijateljstvu zadovoljno in veselo drug poleg drugega. Narodi so pač tu, zato imajo pravico do obstanka, naj se jih torej ne loči, ampak združuje v domači hiši ljubljene Avstrije.

Odkod vendar zoperni razpor in nizkotni prepir? Dobromisleči meščan in pošteni kmetič ga vendar ne marata; usiljujejo jima ga, neusmiljeno jima ga nakladajo, kakor da bi nevidne sile delovale s svojimi pogubonosnimi močmi. Blaginja cerkve, blagor države, koristi vladarske hiše, sreča podložnikov, da, veličina, sreča in sijaj Avstrije zavisi od tega, da se različne narodnosti med seboj razumevajo, ali bolje rečeno, da stranke, ki te narodnosti v javnosti zastopajo, med seboj lahko izhajajo, da se med seboj pogovore in si dobro hočejo.

Zato bi ne smelo nikdar priti do javnih strastnih nastopov; nikdar bi si ne smeli zastopniki narodov ene države priti sovražno navskriž, ne smeli bi se zaničevati, saj so izbrani iz vseh narodov, zato se pa morajo medsebojno temu primerno spoštovati.

In ta neobhodno potrebna medsebojna dobrohotnost bi se takoj pojavila, ko bi bili vsi prešinjani krščanskega duha, ko bi vsi katoliško, in potem avstrijsko in narodno mislili, čutili, govorili in delali. Ob takem naziranju vseh bi bilo bojevanje med avstrijskimi narodi in ljudstvi le plemenito tekmovanje za velike in najvišje smotre, za čiste in najsvetejše dobrine, za palmo krščanske omike in civilizacije. Kaj, ali naj pogubopolni razpor neprestano divja med jako daroviti narodi prekrasne velesile? Ali naj bo krščanstvo že skoro dvetisoč let zastoj razširjeno po Evropi, pred vsem po osrednji Evropi? Ali naj narodov nikdar več ne oživi duh prave ljubezni do bližnjega in duh pravičnosti, ali naj ne uravnava njihovega medsebojnega razmerja, ali naj jih ne nagiba k skupnemu stremjenju za plemenitimi nameni in smotri.

„Razlika narodov po jeziku, šegah in običajih je v božjem sklepu: njihovo medsebojno tekmovanje naj bi pospeševalo razvoj in napredek človeštva. Zato je pa tudi popolnoma opravičeno zahtevati, da se varujejo in branijo te narodnostne posebnosti. Toda ta zahteva

mora imeti za podlago državno edinost in se mora držati pogojev, brez katerih ne more obstati skupna domovina. Moč Avstrije in njena svetovna veljava je odvisna od mirne združitve avstrijskih narodov, od zaupne prijateljske poravnave njihovih medsebojnih razmer.“ (Pastirski list avstrijskih škofov z dne 15. februarja 1891.)

Treba je le krščanske strpnosti in zavladal bo zopet mir med prebivavci Avstrije. Avstrijski narodi naj se le svobodno razvijajo, pa tudi podpirajo naj se, da dosežejo krščansko omiko in hité za krščanskim napredkom. To edino more koristiti vsi celokupnosti. Razlika narodnosti pred vsem daje poseben značaj Avstriji. Prekrasen mozaik je, v katerem se morajo vsi posamezni deli harmonično vjemati in strinjati. Ne poškoduj torej niti enega dela, sicer trpi celota. Ker je vsevladajoča božja previdnost hotela, da prebivajo po avstrijskih deželah mnogi narodi, je za te narode stroga dolžnost, da kot sosedje mirno žive in se medsebojno podpirajo, ne smejo se pa z razpori slabiti. Iz tega izvira dalje za vsakega Avstrijca neprestana dolžnost, da se trudi poravnati vse difference, naj se pojavijo kjerkoli in kakorkoli, in da blaži in odstranjuje vstajajoča nasprotstva. Katoliška Avstrija je podobna katoliški cerkvi. V katoliški cerkvi je prostora za vse narode zemlje in vse narode ima ona v materini oskrbi, slično imajo razni narodi v Avstriji očetnjo hišo in močno obrambo.

Avstrijski državljani naj izvršujejo čednost krščanske miroljubnosti, zvesti opominu apostola narodov: Kar je na vas, imejte mir z vsemi ljudmi. (Rim. 12, 18). Po naziranju katoliške cerkve so posamezni narodi drug poleg drugega delo božje previdnosti. Tako imajo pravico do obstanka. Cerkev ne sovraži nobenega naroda, nobenemu ne daje prednosti; zametava pa pagansko razdeljenost in ločenost narodov. Cerkev ceni in spoštuje ljubezen in naklonjenost do lastne narodnosti; ceni in spoštuje jezik, pravice in posebnosti vsake narodnosti; zato pa mora odločno obsojati, ako se ta ljubezen in to nagnjenje prevrže v krivičnost nasproti drugim, v strastno sovražnost do vsakega tujega narodnostnega značaja. Tu velja beseda Gospodova: Kar ti ne češ, da ti drugi storé, tudi ti drugim ne stori. Ako sta omika in zgodovinski razvoj vzrok, da kak narod sam po sebi visoko stoji, ni to vzrok, da bi ta narod druge stiskal in jim branil doseči istih dobrin.

Nacijonalizem, ki se ne meni za Boga in pravičnost, je nekrščanski in je izmed najbolj nevarnih netilk uporu. Eden izmed asirskih kraljev je povedal svojim vojvodam, da je njegova misel ta, da bi vso zemljo svoji oblasti podvrgel. (Jud. 2, 3.) Absolutni nacijonalizem oznanja neredno samoljubje, on izključuje vsako zvezo z drugo narodnostjo, poln je sovraštva, on seje in hrani neslogo med državljani,

jemlje pravice drugim narodom, raztrga celo vez, ki veže narod s cerkvijo od Boga ustanovljeno.

Krščansko prebivalstvo Avstrije tvorijo razni narodi, v posameznih narodih so pa zopet razne smeri, kakor že dotičniki mislijo o javnem življenju in o načelih, po katerih naj se to življenje uravnava. To dejstvo jasno kaže, da so nasprotja med krščanskim ljudstvom mogoča. Teh nasprotij pa ne smemo obsoditi toliko časa, dokler vladajo ljudstvo večne resnice o odgovornosti pred Bogom in o ljubezni do bližnjega, ki jo ne sme skaliti samoljubje, in dokler ni krivična dobičkaželjnost in prevara vzrok teh nasprotij. Po besedah sv. Pavla kraljestvo božje ni jed in pijača, ampak pravičnost in mir in veselje v svetem Duhu. (Rimlj. 24, 17.)

Ni torej čuda, da je papež Leon XIII. katoličane tako pogosto opominjal in tako krepko povdarjal, naj bodo v bistvenih rečeh edini, da je tako željno hrepenel po katoliški organizaciji, to je, da se združijo katoliki v društvih in zvezah osnovanih na verski podlagi, da tako dosežejo verski cilj in smoter. V okrožnici *Cum multa* z dne 8. decembra 1882 beremo: „Da ne bodo duševne edinosti vernikov rušila nasprotujoča si stremljenja strank, mora nam biti vedno pred očmi, kaj je namen društev, ki se imenujejo katoliška, in da se bavijo duhovi pri posvetovanjih izključno in edino le s tem namenom. Sicer bi kaj lahko vzbudili sum, da hočejo strankarstva. Pomnijo naj izreka svetega Pavla: Katerikoli ste v Kristusu krščani, ste Kristusa oblekli. Tukaj ni Jud, ne Grk, ni suženj, ne prost: zakaj vi vsi ste eno v Kristusu Jezusu. (Gal. 3, 27. 28.)

Da se ohrani dobrodejna edinstvo in sloga, se ne smejo zamešavati verske in posvetne zadeve, pa tudi ne smejo veljati kot enakovredne. Katoličani morajo gledati na to, da vlada edinstvo v verskih in nravnih zadevah ter v rečeh cerkvene discipline, kar je pa le mogoče, ako so verniki podrejeni svojemu škofu, ki je podložen rimskemu papežu. V čisto posvetnih zadevah bodi prostost, v vsem pa vladaj ljubezen. Modrega zatajevanja je pred vsem treba voditeljem strank. Verske težnje morajo priti pred svetnimi zadevami, ne pa narobe.

Zlasti naj katoliškega dušnega pastirja vodi krščanska previdnost in zatajevanje, ko se gre za narodnostne

prepire. V dušnem pastirstvu se mu je ozirati na kraljevni jezik, kar ukazuje sv. tridentinski zbor. (Sess. 24, cap. 7 de reformatione.) Ako se vname prepir glede cerkvenega jezika, naj se spomni, da je papež Leon XIII. v svojem pismu na kardinalvikarja z dne 20. maja 1885 imenoval in določil latinski jezik kot „comes et administrator religionis catholicae Occidente toto“. Pri vseh svojih delih in opravilih naj ne pozabi na pravico svojega škofa, ki sme dajati navodila in mora tudi zahtevati, da se njegov glas posluša in izpolnjuje. Na to je Leon XIII. v svoji merodajni okrožnici *Sapientia e christianae* z dne 10. januarja 1890 duhovnike prav posebno opomnil.

Če je pa duhovnik v resnici previden in se res na plemenit način trudi, pa mu vendar narodnostni predsodki od te ali one strani zapreke stavijo ter mu obtežujejo dušno pastirstvo, naj mu bo v zgled tudi v tem oziru božji Zveličar. On je postavil Samarijanom v priliki o usmiljenem Samarijanu tako krasen spomenik, ali oni ga niso sprejeli. Jezusovi učenci so radi te nehvaležnosti hoteli ogenj priklicati nad mesto. Toda Jezus jim je očital nepremišljeno gorečnost. Ne veste, katerega duha ste. (Luk. 9, 55.) Katoliški duhovnik ostani krotak in ponižen, naj mu tudi ugovarjajo; obvladuje naj se in ohrani naj krščansko ravnodušnost. Kdor samega sebe premaga, premaga prav lahko vse drugo, kar ga ovira.

Naj torej avstrijska ljudstva zedini ljubezen do altarja in prestola, do cerkve in domovine, do papeža in cesarja, ljubezen do Pija X., ki ves svet obsegajoče kraljestvo srečno in slavno vlada z geslom: „*Omnia instaurare in Christo*“, ljubezen do cesarja Franc Jožefa I., čegar milo žezlo že nad polstoletja blagoslov deli naši ljubljene Avstriji.

Vsemogočni, po katerem kralji kraljujejo, poglavarji zapovedujejo in mogočni pravico določujejo (Preg. 8, 15. 16), ohrani našega svetega očeta, čuvaj našega vladarja in njegovo presvetlo vladarsko hišo, katere grb krasi dvoglavi orel s križem in mečem, blagoslovi celokupno cesarsko in kraljevo državo, njene prebivavce, ki naj bi hrepeneli po skupni domovini v nebeškem kraljestvu, kakor jih zdaj družijo na zemlji ena in ista očetova hiša.

Dunaj, na praznik sv. Leopolda, 15. nov. 1904.

Škofovski odbor.

69.

Immaculata.

Jubilej Brezmadežne se je po naši škofiji prav lepo praznoval. Vsi veleč. gg. duhovni pastirji ste se potrudili, izpolniti in še prekositi dotične vroče želje naznanjene v Škofijskem Listu 1903, str. 99 in 100.

Kaj pa konec jubilejnega leta? Proslavimo ga prav slovesno na čast Njej, quae virgineo pede contrivit caput serpentis antiqui, da bi tudi v naši mili slovenski domovini pomagala zatreti strupeno kačo, ki ne-

prestano bruha smrtonosni strup gadjih zmot in satanskega sovrašva!

Zato želim:

1. Naj se pred praznikom samim, 5. 6. in 7. decembra, opravi kratka tridnevica zjutraj po sv. maši ali pa zvečer: molijo naj se lavretanske litanije z molitvijo na čast Brezmadežni coram Sanctissimo.

2. V osmini pred praznikom, ali morda popoldne na praznik sam, naj se priredi posebna slovesnost za šolsko mladino, tudi za ono iz ponavljavne šole. Ob času, v katerem se šola ne moti, zvečer po šoli ali na

šole prosti dan, naj se povabijo otroci v cerkev, kjer se napravi $\frac{1}{4}$ ure dolg govor, se molijo lavretanske litanije in podeli z Najsvetejšim sv. blagoslov.

V Ljubljani naj se veleč. gg. katehetje zgovore, da pripraven čas po opravljeni šoli povabijo šolsko mladino v dveh oddelkih *a)* iz ljudskih šol, *b)* iz srednjih šol v stolno cerkev in tam enako slovesnost prirede.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1904.

† Anton Bonaventura,
škof.

70.

Immaculata-Feier.

Öffentlich ist auch in den deutschen Pfarren meiner Diöcese das heilige Jubiläum zu Ehren der unbefleckt Empfungen gemäß den Diöcesan-Anordnungen (Škofijski List 1903, pg. 99, 100) feierlich begangen worden.

Ganz besonders feierlich soll sich auch der Schluß der Feier im Monate Dezember gestalten. Deshalb wünsche ich fehrlichst:

a) Vor dem Feste am 8. Dezember soll womöglich in allen Pfarr- und Klosterkirchen ein Triduum entweder früh nach der heiligen Messe oder abends gehalten werden: coram

Sanctissimo bete oder singe man die lauretanische Litanei mit dem Gebete zur Unbeflechten.

b) Zu der Octav vor dem Feste oder am Festtage selbst soll in der schulfreien Zeit auch für die Schuljugend, die Schüler der Wiederholungsschule nicht ausgenommen, eine diesbezügliche Feier mit einer $\frac{1}{4}$ stündigen Predigt und Litanei veranstaltet werden

Lai bach den 17. November 1904.

† Anton Bonaventura
Fürstbischof.

71.

Dve rimski določbi.

I. Sv. Oče Pij X. jako žele, da se molitvam, ktere so po sv. maši zapovedali pokojni papež Leo XIII., doda še klic: Cor Jesu Sacratissimum, miserere nobis! Presveto Srce Jezusovo, usmili se nas!

Žele namreč, naj bi se v prežalostnih naših časih verniki radi zatekali k presv. Srcu Jezusovemu, hvalili Ga in Mu zadoščevali ter Ga usmiljenja prosili.

Ako se ta klic molitvam po sv. maši že zapovedanim doda trikrat, podele sv. Oče duhovniku in vernikom odpustek sedem let in sedem kvadragen; ti odpustki se morejo tudi vernim dušam v vicah darovati. Zadostuje, ako duhovnik reče: Presveto Srce Jezusovo, verniki pa odgovore: usmili se nas. (Conf. št. 73. in 74 tega lista.)

V naši škofiji naj se ta klic od II. adventne nedelje doda vsaki sv. maši in sicer povsod propter uniformitatem; saj bodemo radi storili, kar sveti Oče srčno žele.

II. V Škofijskem Listu, 1903 str. 100 je povedano, da se letos more brati ali peti votivna maša de Imma-

culata cum Gloria et Credo v vseh onih cerkvah in oratorijih, kjer se 8. dan vsakega meseca ali v nedeljo po tem dnevu opravi vsaj mala pobožnost v čast brezmadežne Device Marije. Poglej določbo še bolj natančno v Direktoriju str. 25.

Isto tako se sme votivna maša de Immaculata cum Gl. et Cr. et unica orat. brati vsakega dne letos in v prihodnjem letu, ako se v katerikoli cerkvi ali oratoriju opravi tro- ali devetdnevica na čast Brezmadežne; izvzeti so le dnevi, „si occurrit festum dupl. l. cl., Domin. l. cl., aliquod festum eiusdem b. M. V., feria, Vigilia, aut Octava ex privilegiatis, in quibus commemoratio fieri poterit per orationem Missae votivae post orationem Missae de die sub unica conclusione“. Tako se je dovolilo v dekretu z dne 22. junija 1904.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1904.

† Anton Bonaventura,
škof.

72.

Zwei römische Decrete.

I. Im Decrete vom 17. Juni 1904 (cfr. die Erklärung der hl. Ritencongregation vom 19. August 1904) äußert der hl. Vater Pius X. den sehnlichsten Wunsch, es möge den nach der hl. Messe schon angeordneten Gebeten noch die Anrufung: Cor Jesu Sacratissimum, miserere nobis! Heiligstes Herz Jesu, erbarme Dich unser! hinzugefügt werden und zwar dreimal. Allen, dem Clerus und dem Volke, welche

diesem Wunsche entsprechen, wird ein auch den armen Seelen zuwendbarer Ablass von 7 Jahren und 7 Quadragen erteilt.

Der Gleichförmigkeit wegen ordne ich an, daß mit dem II. Adventsonntage alle Priester der Laibacher Diöcese diesem Wunsche nachkommen sollen.

II. Das mit Decret vom 14. Aug. 1903 (Directorium pg. 25, Škofijski List 1903 pg. 100) erteilte Privileg eine Votivmesse der Immaculata-Feier den 8. eines jeden Monates oder Sonntag darauf in allen jenen Kirchen und Oratorien, wo mit Erlaubnis des Diöcesanbischöfes wenigstens eine kurze Andacht zur unbefleckt Empfangenen gehalten wird, wurde mit Dekret vom 22. Juni 1904 dahin erweitert, daß diese Missa votiva (cum Gl. un. orat. Cr.) an allen jenen Tagen des gegenwärtigen und kommenden Jahres erlaubt ist, an welchen in irgend einer Kirche oder Oratorium eine 3- oder

8tägige Andacht zu Ehren der Immaculata abgehalten wird; ausgenommen ist nur der Tag, in quo occurrit Festum dupl. I. cl. Domin. I. cl., Festum aliud b. V. M., Feria, Vigilia aut Octava ex privilegiatis, in quibus solummodo commemoratio fieri poterit per orationem Missae votivae post orationem Missae de die sub unica conclusione.

Laibach, den 17. November 1904.

† Anton Bonaventura Fürstbischöf.

73.

Decretum Urbis et Orbis

de invocatione in fine missae: „Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis.“

Quo ferventius Christifideles, hac praesertim temporum acerbitate, ad Sacratissimum *Cor Jesu* confugiant eique laudis et placationis obsequia indesinenter depromere, divinamque miserationem implorare contendunt, SSmo Dno N. Pio PP. X. supplicia vota haud semel sunt delata, ut precibus, quae iussu s. m. Leonis XIII. post privatam missae celebrationem persolvi solent, ter addi possit sequens invocatio *Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis*, aliqua tributa Indulgentia Sacerdoti ceterisque una cum eo illam devote recitantibus.

Porro *Sanctitas Sua*, cui ob excultam vel a primis annis pietatem singularem nihil potius est atque optatius, quam ut gentium religio magis magisque in dies auge-

atur erga sanctissimum *Cor Jesu*, in quo omnium gratiarum thesauri sunt reconditi, postulationibus perlibenter annuere duxit; ac proinde universis e christiano populo, qui una cum ipso Sacerdote post privatam Missae celebrationem precibus iam indictis praefatam invocationem addiderint, Indulgentiam septem annorum totidemque quadragenarum, defunctis quoque applicabilem, benigne elargiri dignata est. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae ex Secretaria S. Congr. Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae die 17. Junii 1904.

A. Card. Tripepi, Praefectus.

D. Panici, Archiep. Laodicen., Secretarius.

74.

Declaratio

Decreti „Urbis et Orbis“ diei 17. Junii 1904 quoad invocationem „Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis.“

Ab hac S. Congregatione Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita quoad Decretum *Urbis et Orbis* diei 17. Junii 1904, quo concedebantur Indulgentiae pro invocatione *Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis*, quaesitum est:

I. An ad lucrandas Indulgentias sufficiat, ut Sacerdos dicat tantum *Cor Jesu Sacratissimum* et populus respondeat *miserere nobis*?

II. An eiusdem invocationis recitatio, addenda precibus iam indictis post Missae celebrationem, sit obligatoria?

Et S. Congregatio respondendum censuit:

Ad I. *Affirmative*.

Ad II. Quamvis obligatio proprii nominis a Summo Pontifice imposita non sit, vult tamen Beatissimus Pater, ut conformitati consularum ac proinde singuli Sacerdotes ad eam invocationem recitandam adhortentur.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. C. die 19. Augusti 1904.

A. Card. Tripepi, Praefectus.

L. † S. † D. Panici, Archiep. Laodicen., Secretarius.

75.

Škofijska kronika.

Papeževim hišnim prelatom je bil od svetega očeta Pija X. imenovan prečastiti gospod častni kanonik in profesor bogoslovja Josip Smrekar.

Profesorjem cerkvene zgodovine in cerkvenega prava na ljubljanskem bogoslovnem učilišču je bil imenovan č. g. dr. Josip Gruden, vodja Alojzijevišča v Ljubljani.

Kanonično vmeščeni so bili čč. gg.: Ivan Dobnikar na župnijo Smlednik dne 20. oktobra 1904; Ivan Dolinar na župnijo Janče dne 20. oktobra 1904; Josip Knific na župnijo Tomišelj dne 27. nov. 1904.

Podeljene so bile župnije: Janče častitemu g. Ivanu Dolinarju, kapelanu v Logatcu; Tomišelj tamošnjemu kuratnemu beneficijatu č. g. Jos. Knificu.

Premeščeni so bili čč. gg.: Anton Poljšak iz Naklega kot ekspozit v Bevke; Frančišek Pavšič iz Dovjega v Naklo; Ignacij Zaplotnik iz Škofje Loke v Logatec; Andrej Zgaga iz Šmartina pri Kranju v St. Janž.

Umrli je č. g. Josip Jereb, upokojeni dragarski župnik, v Ljubljani dne 12. novembra 1904. — Priporoča se v molitev čč. gg. duhovnim sobratom.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dne 28. novembra 1904.

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. IX.

Vsebina: 76. Pastoralne konference v letu 1904. — 77. Poročilo o delovanju družbe „Ss. Cordis Jesu“ v letu 1903. — „Sacerdotes adoratores“. — 78. Breve papeža Pija X., s katerim se podeljujejo odpustki za dan vednega češčenja. — 79. Indultum anticipandi Matutinum cum Laudibus. — 80. Rojstni in krstni list med poročnimi dokumenti. — 81. Konkurni razpis. — 82. Škofijska kronika.

1904.

76.

Pastoralne konference v letu 1904.

Prav hvaležen sem vsem gg. dekanom, da so pastoralne konference večinoma o pravem času sklicali, jih vodili točno po dotičnih določilih in mi tudi še o dosti pravem času poslali zapisnike z elaborati (Synod. dioec. str. 190, 399.).

Prečastiti gospodje arhidijakoni so mogli vse točno pregledati, meni poslati poročila in nasvetovati odgovor. Ravno do danes sem tudi sam prečital zapisnike konferenc, poročila arhidijakonov in nekoliko elaboratov.

I.

Konferenc se je udeležilo nad 400 duhovnikov; kar ni bilo navzočih, so se večinoma zadostno opravičili, le prav mala peščica jih je izostalo neopravičenih.

Na 1. vprašanje je odgovorilo 88, na 2. in 4. vprašanje 86, na 3. pa 87 gospodov. Odgovori so splošno dobri; skoraj pri vseh gospodih se je opazilo, da so se o dotični tvarini po knjigah poučili: to je bil tudi namen vprašanjem. Najbolje so odgovor sestavili gg. Kimovec, Rebol (Komenda), Erjavec, Kralj, Debevec, Watzl, Berce, Zevnik, Barle, Žust Jakob, P. Oto Kocjan (iz reda oo. kapucinov), Pečarič, Logar, Schauer, Zaplotnik, Lah, Lavrič (Žiri), K. Gnidovec in še drugi. Sploh so pa skoraj vsi gospodje tudi pravo zunanjo obliko pogodili.

Zapisniki so prav dobri, posebno oni iz Vipave, Moravč, Radovljice, Trnovega, Novega Mesta, Postojne, Kamnika itd. Skoraj vsi gg. dekani so s početka konference preresetavali razne škofijske odloke minulega leta ali pa kaj brali iz sinodalnih določil. Razprave so bile skoraj povsod dosti, na večih krajih pa jako živahne, in to posebno tam, kjer so gg. dekani vmes posegali. Opozorim na sinodalno določbo, da naj se elaborati o pravem času pošljejo in presojevalci do-

ločijo (Syn. str. 191. d). Pred sklepom so se skora povsod gospodje pogovarjali, kako naj se praznuje jubilejno leto in še kaj drugega, kar je za duhovno pastirstvo potrebno.

II.

Letos so bila štiri vprašanja in sicer precej obsežna; čulo se je zato nekoliko nevoljnega mrmranja; moram priznati, da ni bilo ravno neopravičeno, ako le ni pravih meja prekoračilo.

S prvim vprašanjem sem nameraval gospode nekoliko prisiliti, da izpopolnijo s privatno marljivostjo nauk o preteškem vodstvu onih oseb, katere je Bog do večje svetosti poklical. Opazil sem, da so marsikateri gospodje čitali Scaramellija; da, celo zdelo se mi je, da so nekateri vprašanje z nekim navdušenjem obravnavali. Posebno me je veselilo, ko sem opazil, da so gospodje večinoma izprevideli, da je največja zapreka na potu do prave pobožnosti pregloboko v naše srce vkoreninjena samoljubnost. O ko bi to strast pobožni kristjani spoznali, ali ko bi jo vsaj spovedniki vkljub nepopolne izpovedi — ker se spovedanci ne spoznajo — sprevideli, da li v njih srcu ta strast ne rečem vlada, ampak še živi in vse delovanje zastropuje! — Pogrešal sem pa *a)* omenitve raznih težkih poizkušenj, katere Bog pošilja ali dopušča, da se duša zares popolnoma očisti, in *b)* razlike raznovrstnih pobožnih oseb, n. pr. takih, ki so poprej smrtno grešile, potem se spokorile in hrepene po popolnosti, onda ki niso posebno grešile, ali imajo jako hude izkušnje in dušne boje, ali onih, ki niso niti posebno grešile, niti nimajo težkih bojev, pa se ravno zato rade prevzamejo. Za pouk in za vodstvo so vse te razlike jako važne. O raznih notranjih bojih in o sredstvih

za zmago podaje prekrasnih naukov knjiga: Hense, die Versuchungen, (Herder).

Drugo vprašanje je tudi precej obsežno. Obravnave so bile splošno jako živahne. Prav živahna razprava se je vnela v dekaniji Kamnik, kako naj se ob smrtni uri postopa z osebo, ki „Narod“ bere. Postopek bi bil ta-le:

1. So naročniki in čitatelji „Sl. Naroda“, ki niso nele sami vsi prešinjani načel tega lista in to tudi javno v življenju kažejo, ampak list tudi razširjajo, na razne načine podpirajo, hvalijo ter s tem med pošteni duhovnjaki veliko pohujšanja napravljajo.

Take je z ljubeznjivo besedo najprej dovesti do spoznanja njihovega grešnega ravnanja, do obžalovanja njihove krivde in do tega, da nad dosedanjim dejanjem obžalovanje izrekó pa sklep poboljšanja, če ozdravijo — in to ne le pred duhovnikom, ampak tudi pred pričami, čeravno le pred domačimi ljudmi. Ako bi dotičnik bil tudi zaradi drugih pregreh prištevati očitnim grešnikom, n. pr. kot konkubinarec, morala bi se izjava obžalovanja in poboljšanja zgoditi pred tujimi pričami. Ako se to doseže, je bolnika prevideti s sv. zakramenti; če bi pa tak zaveden in res hudoben „Narodovec“ ostal trdovraten ter bi svoje krivde še priznati ne hotel, bil bi nesposoben za sveto odvezo.

2. So tudi ljudje liberalci in Narodovci le bolj za-se; drugim ne vrivajo lista in listovih nazorov, tudi zanj ne agitujejo, in torej javnega pohujšanja ne napravljajo

Tudi takega je ljubeznjivo opozoriti na grešnost ravnanja in na nevarnost, v katero stavi svojo dušo, kdor je veren pristaš tega lista. Zadosti pa, da svojo napako spozna ter samo spovedniku obljubi poboljšanje za slučaj ozdravljenja.

3. „Sl. Narod“ ima naročnikov tudi med takimi, ki z listom morda celó ne soglašajo, ki ga morda sami celó malo beró; a list naročajo bolj zaradi drugih ali na zahtevo drugih n. pr. gostilničarji, trgovci.

Takim je kazati, da so sokrivci hudega, katero pri čitateljih provzročá ta list, in dovesti jih do obljube, spovedniku dane, da vprihodnje ali list popolnoma odpravijo iz hiše, ali če zaradi strogega zahtevanja nekaterih gostov, kupcev tega ne morejo, da „Sl. Narod-a“ vsaj ne pusté vsem na razpolago javno ležati v hiši, ampak ga zapirajo, in le onim izročajo, kateri ta list izrečno zahtevajo.

Tretje vprašanje, pravzaprav casus de matrimonio, je pa najbolj zapleteno. Nameravalo se je, gospode prisiliti, da cerkveno pravo o ženitbi, vsaj nekatere točke, bolj natančno prouče; vsaj se dandanes, ko je promet na vse kraje tako lahek, ravno pri svetem zakonu le prevečkrat največje nepravilnosti gode. Zato ni bila posebno opravičena tožba na eni konferenci, da taka

vprašanja niso za gospode v duhovnem pastirstvu, ker so premalo praktična in preveč zapletena.

Zadnje vprašanje, recte zadnji casus je bil najbolj lahek in se je pravzaprav le to nameravalo, da bi se pojem voluntarium et involuntarium, onda pojem voluntarium simpliciter et involuntarium secundum quid razbistril. Tu sem videl, da so gospodje čitali Noldina in da imajo nekateri najnovejše delo P. Lehmkuhla, namreč Casus conscientiae; to knjigo v 2 zvezkih priporočam, ker se pri reševanju raznih slučajev dotična načela najbolj razbistrijo in se čitatelj navadi grešnike prav presojevati in prav podučevati.

Na posamezne predloge in vprašanja se je gospodom že odgovorilo. Zanimal bo morda gospode predlog moravške konference o sitnostih pri določevanju dohodninskega davka, ki slove:

„Na pastoralni konferenci zbrani duhovni dne 27. junija 1904 v Moravčah sklenejo:

Ker imajo vsi duhovni, nastavljeni v dušnopastirski službi, velike težave in neprijetnosti povodom napovedi za odmerjenje osebne dohodnine, ker se davčna komisija prav malo ali celo nič ne ozira na napovedi, s svojimi „pomisleki“ kaže popolno nezupanje v resničnost napovedi, kar je za duhovščino zelo žaljivo ter se glede nekaterih, posebno neobveznih dohodkov, ozira na ljudsko mnenje, ki, kakor znano, pri duhovnu vidi ogromne dohodke, naprosi se visokočastiti knežškofijski ordinarijat, da na merodajnem mestu blagovoljno posreduje, da se doseže sledeče:

1. Pri določitvi dohodkov glede stanovanja in pri načinu, kako se dohodki določijo, se ravna edino po razglasu c. kr. fin. minist. z dne 14. januarja 1901, št. 2103.

2. Določi naj se vrednost stanovanja po kakovosti (slabo, srednje, dobro) ter po krajevnih razmerah (v hribih, daleč od mesta ali železnice, v mestu ali večjem kraju blizu mesta ali železnice) z določeno svoto za tisti kraj.

3. Določi naj se dohodek iz zemljiškega posestva. Pri sedanjih razmerah ima skoraj vsak dušni pastir iz zemljiškega posestva le škodo, kaka izjema je le redka, vendar bi sprejeli vsi določeni čisti katastralni donesek, kakor se všteva v fasijo. Naj se torej določi ta kot stalen dohodek iz zemljišča.

4. Kot „prostovoljni darovi“ naj se všteva le to, kar je splošno v navadi in vsled tega nekako obvezno, (prostovoljna bera, drva i. dr.), ne pa malenkostni, vedno manjši in redkejši darovi (20 h do krone) pri različnih prilikah, ki sicer znašajo po ljudskem mnenju visoko svoto, v resnici pa ne zadostujejo za vedno večje zahteve pravih in posili-revežev.

5. Ker so dohodki dušnih pastirjev večinoma znani in si vsak prizadeva kar mogoče natančno in

resnično napoved napraviti, naj se po tej ravna in ne kaže z raznimi „dvomi in pomisleki“ tako očitno, da se napovedi ne verjame, kar mora gotovo vsakega žaliti.“

III.

V nastopnem ponatisnemo samo rešitev 1. kazusa in odgovor na 1. vprašanje.

Casus.

Antonius, filius unicus viri divitis, discessit invito patre de loco suo in Ausoniam, ut ibi, sine patris tutela, vitam liberiozem ageret simulque pecuniae copiam sibi aquireret.

In regione autem ista Antonius noster capitur blanditiis Linae, puellae acatholicae, quae multis precibus et muneribus ab eo impetravit, ut tandem, etsi corde repugnans, cum ea matrimonium civile contraheret. Cogitabat tamen Antonius apud semetipsum, huiusmodi contractum non esse verum matrimonium.

Paulo post certior factus est de morte improvisa patris sui, qui sine testamento defunctus sibi omnem substantiam reliquit. Surgit statim et properat domum haereditatem aditurus, relicta uxore sua putativa in Ausonia.

Domi habitans Antonius, tamquam forma pulchra et pecunia multa praeditus, brevi invenit Bertam sponsam divitem, quacum inire matrimonium magnopere desideravit, ast timuit, ne forte ex parte civilis potestatis aliquam poenam propter bigamiam simultaneam incurreret. In his angustiis consuluit scribam quemdam doctum secreto, sciscitando, quid iuris esset?

Scriba iste respondit: „Matrimonium civile contrahitur juxta leges civiles, quae vero extra territorium non ligant. Ita potest quis, ex. gr. in Austria habere duas uxores legitimas simul, unam in Hungaria alteram in Austria, sine ulla molestia ex parte iudicum; eo magis hoc valet de Ausonia. Ecclesiam vero postulare praesentiam parochi et benedictionem ad matrimonii valorem, satis notum est.“

His verbis aquiescens celebravit matrimonium hoc novum cum multo strepitu quidem sed non sine remorsibus conscientiae, cum nec parochus nec sponsae quidquam hac de re dixerit. Matrimonium vero hoc erat infaustum omnino, ita ut semestri nondum elapso jam rixae graves inter conjuges palam exardescerent.

His afflictus malis acerbis, quae pro poenis a Deo immissis habebat, contritus confessarium adiit, cui conscientiam suam sincere aperuit et dubia sua de valore matrimonii cum Berta contracti patefecit, praesertim quum nuper audierit, quod matrimonium civile in Ausonia legitimum habeatur.

Hinc quaeritur:

1. Quid iudicandum de valore matrimonii cum Berta?
2. Quid de matrimonio civili cum Lina contracto?

3. Quid sentiendum de argumentatione scribae nostri?
4. Quomodo haec res intricata legitime componenda?
5. Quale erit officium confessarii in casu?

Explicatio et solutio casus.

Principalis est, quae primo loco ponitur, haec quaestio de valore matrimonii cum Berta. Verumtamen directum responsum dare non possumus, priusquam solvatur ea, quae 2. loco stat quaestio: Quid de matrimonio civili cum Lina contracto sentiendum?

Matrimonium civile est validum, si ipsi non obstat aliquod impedimentum dirimens.

Plerumque tali matrimonio obstat impedimentum clandestinitatis seu defectus formae Tridentinae.

Si in Ausonia decretum „Tametsi“ valet, nec aliqua declaratio in favorem matrimonii mixti — nam Lina est acatholica — a Sede Apost. exstat, est matrimonium civile invalidum. („Ausonia“ est terra indefinita ita ut possit substitui Asia vel America etc.)

Ut de valore decreti constet, confessarius Antonium interroget, in qua praecise urbe vel parochia contraxerit. Ex responsione ista reliqua patebunt.

Nos supponimus locum aliquem, in quo decretum „Tametsi“ non est promulgatum, et concludimus 10. Matrimonium civile Antonii cum Lina propter defectum formae Tridentinae non est invalidum.

Hac conclusione vero nondum omnis difficultas remota est, matrimonium enim invalidum reddit et defectus consensus.

Ad valorem cuiusvis contractus requiritur perfectus consensus, ergo etiam ad matrimonii contractum.

Consensum impedit: 1. error; 2. vis et metus; 3. conditio deficiens; 4. aetas infantis, amentia, ebrietas etc.; 5. fictus consensus.

In casu nostro sunt primo ista verba: „corde repugnans“ contraxit matrimonium, quae aliqualem defectum „voluntarii“ continere videntur.

Per ista verba significatur „voluntarium perfectum sed involuntarium secundum quid“, quod autem ex communi consensu theologorum non obstat valori contractuum. (Cfr. Noldin, de voluntario etc.)

Dein sunt verba sequentis propositionis: „Cogitabat tamen Antonius apud semetipsum, huiusmodi contractum non esse verum matrimonium.“

„Cogitabat... id est: habuit opinionem plus vel minus probabilem, quod civile matrimonium non sit verum matrimonium.“

Haec opinio ita sensu generali accepta est erronea. Hic error versatur circa substantiam vel naturam contractus, nam Antonius hunc contractum in initum cum Lina non habuit tamquam contractum matrimonii sed tamquam aliquem alium.

Talis error substantialis omnem contractum irritum facit. (Cfr. Noldin, de contractibus.)

Invalidum ergo est etiam matrimonium propter talem errorem, cum Antonius manifeste non consenserit in matrimonium, quod adesse non putabat. Adest hic impedimentum defectus veri consensus. Sic ex grat. in theatro, si quis velit uti occasione apta in spectaculo, ut cum puella quacum repraesentat in actione contractionem matrimonii, hoc momento verum matrimonium contraheret, nihil omnino hoc dolo perficeret, cum ista puella cogitet, nunc non nisi vere spectaculum et solummodo ficte matrimonium fieri.

Concludimus nunc 2. Etsi matrimonium civile Antonii cum Lina contractum propter defectum formae Tridentinae non sit invalidum, est tamen invalidum propter defectum veri consensus, cum fictus consensus manifeste non sufficiat ad valorem matrimonii.

Postquam ita resolvimus praevidiam quaestionem de valore huius matrimonii civilis, quae in casu nostro II. loco posita est, possumus respondere ad I. et principalem, de valore matrimonii Antonii cum Berta contracti hoc modo: Cum huic matrimonio nullum aliud impedimentum ob stare videatur, quam istud matrimonium civile, quod vero irritum et nullum probatum est, iudicamus: Matrimonium Antonii cum Berta contractum esse validum.

Transimus ad III. quaestionem solvendam, quae quidem secundaria est sed in foro externo magni momenti esse potest.

Antonius, sicuti vidimus, conjunctionem suam cum Lina parvi pendebat, nihilominus tamen omnem formidinem de malis fors quibusdam sequelis non potuit abigere, propter quod et consuluit scribam solatium quaerens.

Sriba noster jubet Antonium bono esse animo, cum nihil sit timendum; et hanc sententiam suam ali quibus rationibus probare contendit.

Nos vero dicimus Antonii timorem omnino esse fundatum, argumentationem vero sribae essentialiter falsam.

Theses, quas sriba proponit sunt verae:

1. matrimonium civile juxta leges civiles contrahitur, et
2. leges particulares ligant solum subditos in territorio morantes;

sed conclusio non tenet. Nam sunt recte in materia contractuum exceptiones, ita ut etiam peregrini legibus particularibus obligentur, et in specie quoad matrimonium leges austriacae omne matrimonium ubicumque contractum validum habent, dummodo civis iste in exteris contrahens personalem habeat aptitudinem et

observet in contrahendo formam in ista regione legitimam. Haec omnia in contractione matrimonii cum Lina concurrunt. Antonius erat tempore isto personam habilis ad contrahendum validum matrimonium — nullum obstabat ei impedimentum — et formam observabat in contrahendo legitimam, nam matrimonium civile est in Ausonia, sicuti supponitur, a lege constitutum.

Ex his concludimus: Matrimonium Antonii cum Lina civiliter contractum a magistratibus austriacis habetur legitimum; propterea matrimonium cum Berta similiter a lege notatur tamquam irritum et ideo Antonius habetur coram iudice reus bigamiae simultaneae, plectendus poena carceris gravissima.

Provocare cum scriba ad istud exemplum austriacum, Antonium nihil juvat. Sic dicta „matrimonia transilvanica“ sunt quidem triste signum confusionis legum, tamen legitima sunt in sensu legum civilium in Hungaria, et qua legitima a iudice criminali non puniuntur.

Nec scientia juris canonici a scriba manifestata major apparet. Praesentia parochi seu forma Tridentina est profecto necessaria ad valorem contractus, ubi decretum „Tametsi“ est rite promulgatum; alibi vero non est necessaria. Benedictio sacerdotis ad ritum pertinet et nullo modo valorem matrimonii respicit.

Ita concludimus etiam pro foro ecclesiastico: Matrimonium civile Antonii cum Lina contractum in Ausonia est validum; secundum matrimonium cum Berta vero invalidum, et Antonius qua bigamus obnoxius poenis canonicis.

Haec conclusio est manifeste contraria priori ad II. quaestionem datae, quae matrimonium cum Lina invalidum et istud cum Berta validum constituit. Haec contradictio solvetur in responso ad IV. quaestionem.

Cum matrimonium Antonii cum Berta simul validum et invalidum esse nequeat, necesse est rem penitus considerare et declarare.

Distinguere debemus forum civile et ecclesiasticum, et iterum forum internum et forum externum.

Potest nimirum aliquod matrimonium esse validum in foro uno et invalidum in foro altero.

Confessarius egit cum Antonio rem in confessionali et invenit matrimonium ejus civile cum Lina contractum esse invalidum in foro interno. Magistratus agunt causam in foro externo in quo istud idem matrimonium cognoscitur validum.

Haec differentia fluit ex diversa indole impedimentorum. Jus nempe distinguit impedimenta publica et occulta.

Magistratus et iudices nullum vident impedimentum in hoc matrimonio civili, ergo censent illud esse validum; confessarius vero cognovit defectum veri consensus et declarat istud matrimonium invalidum.

Matrimonium cum Berta magistratus haberent invalidum propter impedimentum ligaminis ex matrimonio primo cum Lina contracto, confessarius vero contrarium judicat, cum sciat primum matrimonium esse invalidum.

Ita declaratur haec differentia, sed nunc curandum est, ut componatur. Procedendum est via ordinaria legitima ad removendum impedimentum et matrimonium cum Berta convalidandum.

Res agitur publice, cum sit causa in foro externo solvenda et impedimentum natura sua publicum, nam scriptum stat in actis et matrica istius magistratus in Ausonia.

Impedimentum ligaminis est indispensabile in foro Ecclesiae et civitatis, ergo dispensatio obtineri non potest. Una superest via, instituere processum nullitatis primi matrimonii. Antonius probare debet, suum fictum consensum et matrimonium ejus cum Lina potest declarari invalidum, et secundum cum Berta apparet validum.

Processus nullitatis ab utroque iudice perfici debet, cum Ecclesia sua et civitas propria curet.

Theoretice ita causa finitur, utrum vero etiam in praxi haec via sit eligenda, an aliud quid proponendum in ultima quaestione respondebimus.

Confessarius moneat Antonium de multiplici malitia in tali agendi modo contenta, sicuti pastoralis Theologia eum docet.

Ratione matrimonii cum Berta ipsi exponat, quod matrimonium hoc valeat coram Deo in conscientia, ita ut licite faciat usum ejus, sed coram magistratu tam ecclesiastico quam civili haberetur invalidum in foro externo. Unica via ad rem publice componendam est processus nullitatis contra primum istud civile matrimonium. Hoc vero medium confessarius non commendabit, nam 1. non est absolute necessarium, cum sit matrimonium in conscientia validum; 2. probare existentiam huius impedimenti (fictum consensum) est valde difficile, propterea frustra ageret; 3. auferet talis processus rixas in matrimonio cum Berta et diversa alia scandala excitaret.

Factum hoc — contractum matrimonium civile — est quidem notorium publicitate juris, tamen potest qua impedimentum ligaminis haberi occultum, cum nexus magistratum utriusque regionis sit valde tenuis et vix cuiquam praeter Linam intersit, ut manifestetur.

Lina autem potuit interea alium virum invenire — nam acatholici frequenter dirimunt matrimonia — et Antonio valedicere.

Tamen manet consultum altum de hac re silentium tenere.

Ultimo confessarius indicabit Antonio media ad pacem domesticam restaurandam.

V čem je vodstvo duš hrepenečih po popolnosti; kaki pripomočki k čednosti in dovršenosti so jim naročati in katerih napak se je dušnemu pastirju ogibati pri vodstvu in občevanju s takimi dušami?

Duhovnik je namestnik Onega, ki samemu sebi ni mogel dati lepšega imena, kot ime: Dobri Pastir.

Če hoče duhovnik biti pravi namestnik Kristusov, mora posebno za to skrbeti, da bo sebi izročeni ovčicam dober pastir.

Kaj pa je naloga dobrega pastirja? Kaj lepo je to razložil P. Nilles pri škof. sinodi: Naloga dobrega pastirja je 1. spoznavati ovce 2. jih braniti 3. jim preskrbovati dobro pašo.

Ovce pa niso vse enake: nekatere se zadovoljujejo z neko srednjo mero krščanske pravičnosti, drugih duše pa silijo višje, hrepene po višku krščanske popolnosti.

Obe vrsti je treba voditi, toda v tem je velik razloček.

Naloga naša je pokazati: v čem obstoji vodstvo duš hrepenečih po popolnosti.

Tudi pri teh — kakor sploh — obstoji vodstvo v tem, da jim je duhovnik dober pastir. Torej mora najprej spoznavati svoje ovce; mora jih braniti, oz. kazati pot in ž njega odstranjati ovire; mora jim preskrbovati dobre paše — dajati jim pripomočkov.

Prva naloga je torej spoznavati ovce, in sicer najprej: Katere hrepene resnično po pravi popolnosti?

Za to je pa duhovniku treba, da najprej pozna popolnost in sicer najprej pozna po lastnem srcu, to je, da se trudi zanjo, pozna pa tudi splošno, to je da pozna znamenja, po katerih se kaže prava popolnost, z drugo besedo: popolnost mora biti v duhovniku kot čednost, pa tudi kot znanost, da ni samo sam zase popoln, ampak da more tudi druge učiti popolnosti.

Ni torej vsak pobožen duhovnik že a priori dober vodnik na potu popolnosti, če nima potrebnega znanja; ravnotako pa tudi duhovnik, ki sam ne hodi pota popolnosti, kljub vsej učenosti ne bo kdovekaj do segel. Znanosti je zlasti treba, da vodnik ne zabrede v nevarne zmote bodisi glede bistva popolnosti ali pa glede vodstva do nje.

Kaj pa je bistvo popolnosti, v čem je popolnost?

Popolnost — nam odgovarjajo vsi učitelji duh. življenja — je v tem, da po besedah sv. Pavla sledečem o starega človeka ž njegovo oholostjo in

samoljubjem in oblečemo novega, prenovljene-
nega v duhu Kristusovem, polnega prezira do
sebe in polnega ljubezni do Boga; kratko:
**popolnost je v tem, da Boga čez vse ljubimo,
sebe pa preziramo.**

Torej ni popolnost v tem, da veliko molimo, da
se postimo, da hodimo pogosto k maši ali k sv. ob-
hajilu, ali da se celo bičamo, ali nosimo spokorne
pasove; ravnotako ni popolnost v tem, da se natančno,
rekel bi z neko nervoznostjo držimo privajenih dobrih
del itd., zakaj vse to so večinoma le pripomočki k
popolnosti.

Še precej manj je popolnost v tem, da čmerno
hodimo, s sklonjeno glavo, se za nikogar ne zmenimo,
da so vsi, ki pridejo z nami v dotiko, na nas nevoljni
in na naše muhe, ravnotako nima posebnost v obleki
hoji, obnašanju nobenega stika s popolnostjo; zakaj
te stvari še pripomočki niso za popolnost, ampak osode-
polne zmote, ki nas lahko odvrnejo in — če se jim
ne odrečemo — morajo odvrniti od prave popolnosti.

Ravno zato je vse vodstvo duš do popolnosti
v tem, da jih učimo sebe prezirati, sovražiti, Boga
pa vedno bolj ljubiti. In le pri tistih dušah bo du-
hovni pastir kaj dosegel, ki so pripravljene z ve-
likodušnim srcem in trdno voljo zasovražiti
svoj ljubljene „jaz“ in ga zaslužniti ljubezni božji.

In ravno tu ljudje pogostokrat motijo same sebe,
zmotijo lahko tudi duh. vodnika; ker pogosto vede
ali nevede jako spretno skrivajo duh. vodniku ravno
to, kar bi moral najbolje vedeti.

Zato je treba duše, ki se vam izroče v duhovno
vodstvo, preizkušati, ali je v njih srcu to hrepenenje,
ki se kaže na zunaj, tudi resnično. Vse poskušanje pa
meri na to, da spoznamo, ali je duša pripravljena za-
radi Boga zatirati samoljubje.

S tem pa posežamo že v drugi del, ker s takimi
poskušnjami zadajamo samoljubju smrtne udarce in
ravno samoljubje je pravzaprav največja in edina ovira
na potu popolnosti. Saj isto trdi sam Zveličar: Qui
vult venire post me, abneget semetipsum
et tollat crucem suam et sequatur me.

Kako pa poskušajmo? Sad samoljubja je pred
vsem oholost. Ta mora prva vun, zakaj „prevzetnim
se Bog ustavlja“, in ponižnost se mora naseliti: „po-
nižnim daje Bog svojo milost“. Da je pa v tej ali oni
duši res prava ponižnost ali pa tudi napuh, spoznamo
najprej potem, da te duše ponižujemo, pa ne po njih
volji ali željah in tudi ne tako, da bi spoznale, da jih
nalašč hočemo ponižati. Če jih ponižamo neprevidoma,
se pogosto pokaže, da je v duši, ki jo je videti sama
ponižnost, vsa ponižnost le oholost, ki ob takih pri-
likah pogosto vzraste: Tangis montes et fumigant.

Izvrstno in morda najbolj zanesljivo sredstvo pre-
izkusiti take duše je pa pokorščina — seveda ne

po lastnem nagnenju, ampak zaradi Boga; in sploh je
pokorščina nasproti duh. vodniku prvi pogoj za uspešno
delovanje. — Seveda bo ta ali oni padel pri takem
preizkušanju, marsikdo tudi iz slabosti; nad takimi, ki
iz slabosti ne presteje, ne smemo obupati, tudi jih ne
smemo delati malosrčnih, ampak dajati pogum, da se
utrdijo.

Preizkušati mora vsako dušo njej primerno, vselej
mora delovati na to, da odkrije oziroma uniči pod
plaščem svetosti skriti napuh in samoljubje.

Tako n. pr. kaže enemu odtegniti za nekaj časa
sv. obhajilo, če sumi pri prejemanju samoljubje (in
ravno tu se samoljubje kaj hitro pokaže!); drugemu,
ki se morda samemu sebi zdi ves nevreden, ga bo
kdaj celo koristno ukazati, če ni vzroka ga opustiti,
da se pokaže, ali se bolj zanaša nase ali se ponižno
vda svojemu voditelju. Seveda je zlasti tu treba silne
modrosti in previdnosti.

Ko je tako preizkusil in udušil glavne vrhove
samoljubja, je treba gledati na to, da duša začne za-
tirati čutnost in sploh strasti, ki nas silijo, da bi
stregli svojim počutkom in s tem gojili samoljubje.

Treba krotiti oči: ta okenca morajo biti zaprta,
da ne zleze skoznje neprevidoma tat; krotiti treba tudi
ušesa, da ne hlepimo po novicah, ampak da krotimo
radovednost, še celo v nebeških rečeh naj se kaže
sv. duhovno uboštvo, da hočemo le vedeti in poznati
Kristusa križanega. Krotiti treba zlasti jezik, to nam in
drugim nevarno dvorezno orožje; navaditi se moramo
o vseh najprej dobro misliti pa tudi le to govoriti,
sicer rajše molčati, razen kedar nas dolžnost veže, da
govorimo; pa še takrat omnia fiant in caritate.

Treba je pred vsem dobiti glavno strast in to
zatirati nekako brez ozira na druge strasti. Na to mora
biti obrnjena vsa naša pozornost. Tukaj ne smemo
določevati časa, ampak vojskovati se ž njo, dokler ni
zadnja koreninica zunaj!

Da pa moremo spoznati glavno strast in sploh
strasti, je treba skrbnega vsakdanjega izpraševanja
vesti, ki si jo vsak dan izprašujemo še posebej o
glavni strasti. Treba je šteti, kolikrat smo padli vsak dan,
treba primerjati dan z dnem, teden s tednom in gle-
dati, ali smo napredovali ali celo nazadovali.

Strasti, ki nas hočejo podjarmiti, moramo celo
klicati na boj. In ko smo jih v takem dvoboju zmagali,
potem jih pokončajmo in jim zaprimo pot nazaj v naše
srce s tem, da gojimo in obujamo vselej strastem na-
sprotno čednosti.

Edino izjemo dela nečista strast, ki je ne smemo
nikdar klicati na boj, ampak pred njo bežati, kedarkoli
se nam pokaže. In fuga salus!

Nikdar ne sme ostati na pol pota. Ko ukonča
večje, naj udari po manjših in tudi najmanjše mora
zatirati do zadnjega, zakaj dokler je, če tudi le na

manjša strast v nas, toliko časa ni popolne ljubezni do Boga, toliko časa nismo popolni. Zato je boljše premagati samoljubje v najmanjši reči kot pa opravljati najvišja dobra dela.

Ko pa duhovni vodnik ruje trnje in osat, mora ob enem sejati, tudi dobro zrnje — podajati pomočke za rast v čednosti. Nekaj o tem smo že dosedaj med drugimi stvarmi povedali. Nekatere važnejše pripomočke pa bomo v prihodnjem našli.

Prvi pripomoček in silno važen je zvesto izpolnjevanje stanovskih dolžnosti, potem še le pridejo pobožne vaje, ki nam niso ukazane. Saj imamo lepe zglede med svetniki, ki so se posvetili samo z natančnim, rekel bi heroično natančnim spolnovanjem stanovskih dolžnosti. Tukaj iščimo prilike gojiti čednosti, ki nam jih naš stan sam nudi, in ne bežimo pred njimi; nikar ne iščimo in ne hrepenimo po prilikah za kakšne prav posebne čednosti. Če je kje potrebno, je tukaj, ut zelus sit prudens. Sploh pazimo, da ne iščemo nobenih posebnosti ne v hoji, ne v obleki, ne v obnašanju, ne v govorjenju, (kar se zlasti rado dogaja pri ženskah). Zakaj posebnosti so ljudem zoprne, popolnost in čednost je pa prikupljiva. Takim, ki hočejo uganjati posebnosti, mora duhovni vodnik dajati duhovne klofute, da čutijo sad posebnosti.

Seveda prinesó vsakdanja stanovska opravila seboj težave, nadloge. Tu je treba učiti v danosti v voljo božjo, to naj bo pokora, to naj bodo spokorna dela, jih ni treba iskati drugod, zakaj ta so gotovo nam najbolj primerna, ker nam jih neskončno Modri sam nalaga.

Zato je treba obujati vsak dan zjutraj dober namen in ga čez dan tudi večkrat ponoviti (apostolstvo molitve!), ker tako postanejo vsa naša dela facta ex caritate.

Za tem je treba naročati in tudi učiti moliti in premišljevati, ker tukaj se duša sklene z Bogom in ga nekako duhovno uživa. Preprostim in takim, ki nimajo časa posebej premišljevati, se priporoča premišljevanje trpljenja Kristusovega in lažjih, umljivejših dogodkov Njegovega življenja, ali pa vsakdanje molitve in podobno.

Kedar postanejo take duše malodušne, ko padejo v to ali ono slabost, se jim naroča, naj hitro vselej obudé kesanje in sklep, da bodo zanaprej bolj pazile. Prepovedati in odpraviti pa se jim mora vsaka žalost, vsak nemir, ki jih pogosto tlači zaradi tega, tako, da ne morejo nikamor naprej in da se jim nazadnje vse pristudi (stara satanova taktika!), češ, misli si: Saj je še le čudno, da nisem globlje zagazil; zakaj za to žalostjo se pogosto skriva napuh in samoljubje: češ, zakaj neki se ravno meni to dogodi!

Če duhovni otrok uboga in se ravna po dosedaj povedanem, bo kar nekako sama po sebi rastla v njem pobožnost do prebl. Device Marije — da duhovni oče le nekoliko na to vpliva — rastla ljubezen do presv. Srca Jezusovega, dvigalo se češččenje do presv. Rešnjega Telesa, razcvitale se in širile v duši živa vera, neomahljivo upanje, presrčna ljubezen do Boga, kar vse naj vodnik modro goji.

Ob enem bo tudi duša bolj in bolj usposobljena za pogostni prejem sv. zakramentov, ki naj ga duhovni vodnik modro in moči duše primerno uredi. Paziti je treba, da se semkaj ne zanese napuh in samoljubje in da ne postane presveti Zakrament res vilis.

Eno stvar naj še opomnim glede izpraševanja vesti za izpoved, ker marsikaka pobožna duša stavi ves svoj trud v to, da vse prebrska, če ni še kakega praška, ob enem po skoro pozabi na kesanje, ki je vendar poglobitna reč pri zakramentu sv. pokore: čim več kesanja, tem več milosti. Učiti jih moramo torej obuditi dobro kesanje po znanem načinu.

To so povečjem glavni pripomočki za popolnost. Preostaja nam še vprašanje, kako je treba ravnati in občevati s takimi dušami, da se dušni pastir ogne raznim napakam. Prvo, kar smo zgoraj omenili: ne daj se zmotiti, ne vdaj se slepilom! Najprej treba zagotovila, da je stvar reelna.

Če se prikazujejo kaka izredna znamenja, se ne sme nikdar čuditi, pa brž verjeti, ampak čakati in poskušati, ali je kaj na tem ali nič (pokorščina, ponižnost). Zakaj Bog je splošno vsem odločil neko navadno, skupno pot proti nebesom. Pravilo je: če to služi duši v to, da se še bolj oklene Boga, in da samo sebe še bolj zaničuje in sovraži, potem je pričakovati, da bo dober konec. Vendar satan tudi tukaj lahko nekaj časa slepi — zato ne koj verjeti — toda svojih namenov za dolgo ne more skrivati.

Ravnotako ne sme verjeti solzam, ki jih nekatere duše v svojem samoljubju potočijo brez mere, ki so jim pa le prepogosto vzrok, da se imajo za popolne in da ostanejo v svojih slabostih. Treba preizkušati, ali so te solze res od Boga.

Pa tudi vedna tolažba je nevarna; vsi učitelji duhovnega življenja so v tem edini. Kristus prihaja pa zopet gre, da duša po njem zahrepeni. Le prav svete osebe, ki so v onem mističnem združenju z Bogom, so v tem nekako utrjene, da le poredko in prav za kratko okusijo notranjo suhoto.

Glede občevanja kratko toliko-le:

Čim manj občuje zunaj izpovednice, toliko boljše splošno zanj in za one duše; sploh naj bo krotak, vendar ne preveč prijazen celo ne v izpovednici. Rajše

nekoliko bolj oster, kot premehak zlasti z ženskami. Zahtevati mora absolutno pokorščino.

Če je treba zunaj izpovednice kaj govoriti, naj opravi kratko samo potrebno, ne predomače, izpoved naj pusti v miru, razen morda v kakem posebnem slučaju. Tukaj je boljše malo premalo kot preveč, da ne trpi njegov srčni mir in da tudi ljudje ne začnejo kaj sumničiti.

Tudi naj ne sprejema darov, da ni potreba ozirov imeti ne na desno ne na levo in ker bi se s tem med takimi dušami lahko vnelo tekmovanje, ki bi ne bilo nikomur v korist

K sklepu naj še omenimo, da naj nikdar in v

nobenem slučaju ne kaže, da ima do koga kako posebno spoštovanje, tudi če bi to res zaslužil.

Tako mislim — smo po večjem s širokimi potezami začrtali pot, po kateri mora duhovni vodnik sam hoditi in druge voditi, da jih pripelje tje, kjer ne bo več zmot in nepopolnosti, in kjer bo dobil on in njemu izročene ovčice plačilo za zvestobo v ljubezni do Boga.

Fr. Kimovec.

V Ljubljani, 14. decembra 1904.

† Anton Bonaventura,
škof.

77.

Poročilo

o delovanju družbe „Ss. Cordis Jesu“.

„Adveniat Regnum Tuum“, te besede iz ust Kristusovih nam povedó vse, kaj želi njegovo Srce, zakaj je na zemlji delalo, trpelo, in za kaj dela in moli še dandanes v presvetem Zakramentu, za kaj bo molilo in delalo do konca sveta.

„Pridi k nam Tvoje kraljestvo“, tako moliti nam je zapovedal nebeški Zveličar, toda ne samo moliti, marveč tudi delati v to svrho, da pride k nam božje kraljestvo. Nam duhovnikom to povelje, da moramo delati in moliti v dosego tega vzvišenega namena, velja veliko bolj, kakor drugim vernikom, kajti srce apostolovo mora biti širše, kakor vernikov, ker on je ljubi prijatelj Gospodov, njega je Gospod prav v ta namen izvolil.

Kraljestvo sveta se hoče širiti in izpodriniti kraljestvo božje, za čegar razširjanje moli Kristus. Kdo ima več uzroka z vsemi silami se ustavljati takemu razširjanju kraljestva sveta, kakor ravno duhovnik? Seveda je v tem boju treba poguma, srčnosti, stanovitnosti. A ne plašimo se, ne bojmo se! Ne bo zmogel sovražnik, ako vsi enega duha, enega srca v trdni, nepremagljivi vrsti ramo ob rami stoječ izpolnjujemo vse, kar dolžnost zahteva od hrabrega vojaka Kristusovega. Cerkvi sovražni duh hoče vladati, toda bodimo brez skrbi, izpolnjujmo vsak na svojem od Boga nam odkazanem mestu svojo dolžnost, in sovražnik ne bo prodiral.

Bili so časi, ko seme razdora, katero je sovražnik vsejal v sv. Cerkev med duhovnike, ni ostalo nerodovitno. Tega pripomočka se poslužuje tudi dandanes,

toda hvala Bogu! pošteno se je uštel in upajmo, da se mu ta taktika tudi v prihodnosti ne bo posrečila. Edinost med nami bo tem trdnejša, čim hujši viharji boda razsajali v sv. Cerkvi.

K tej edinosti, stanovitnosti, srčnosti in neupogljivosti navdušujejo se sobratje na shodih bratovščine presv. Srca Jezusovega. To presveto Srce je „Središče vseh src“, zlasti src duhovnikov. Čim tesnejše se oklepamo tega presv. Srca, tem trdnejša je vez, ki nas združuje. V edinosti med sabo združeni s presvetim Srcem premoremo vse. Dajte mi deset svetih duhovnikov in spreobrnil bom svet, je rekel sv. Filip Nerij. Dajte duhovnikov, katerih srce je v svetosti in ljubezni združeno s presvetim Srcem, in sovražniki bodo zmagani prej ali pozneje, pa zmagani bodo gotovo. K svetosti, ljubezni in srčnosti spodbujajo konference naše družbe, ali niso torej te konference bistvenega pomena za sedanjo dobo?

Iz konferenčnih poročil preteklega leta je razvidno, da se vedno temeljiteje spoznavajo nevarnosti sedanjega časa in da se iščejo izdatnejši protipripomočki, kakor tudi, da se vedno živahnejše razpravljajo tvarine, ki pospešujejo lastno duhovno življenje.

Veselo je videti, da pri nekaterih konferencah prav vsi člani sodelujejo z govori, spisi, z nasveti itd., take konference so jako živahne. In prav to je vse hvale pa tudi posnemanja vredno, kajti eden vsega ne more videti, ako pa vsi sodelujeje, zdaj eden, zdaj drugi sproži kako lepo misel, postane na tak način delovanje vsestransko.

Da dobivajo čč. gg. pregled delovanja konferenc, hočemo tudi letos objaviti vsaj bistvene tvarine, katere so se obravnavale.

Mnogi spisi so vse hvale vredni; dobro bi bilo, ko bi se jih več moglo priobčiti. Vsega uvaževanja je vreden spis č. g. Janeza Rihtaršiča, župnika v Loškem potoku: „Ut omnes unum sint“, ki ga priobčujemo na koncu tega poročila (gl. str. 135 sequ.).

Cirknica: (5 konf.) Otroška križarska vojska v čast presv. R. Telesu. (Spis. g. Janež). Verske vaje v šoli. Šolske postave (spis. g. Skubic). Duhovnikovo življenje in delovanje na podlagi škof. lista l. 1903. (g. Rajčevič). Marijine družbe.

Gottschée. (8 konf.) Schulgesetz (Schriftl. Elab. d. H. Jos. Erker, Mösel). Eine Prüfung betreffs der Alkoholfrage. (Schriftl. Elab. d. H. Jos. Gliébe). Über die Auswanderung. (Schriftl. Elab. d. H. Joh. Mausser). Der Verein der Priester der Anbetung. (Schriftl. Elab. d. H. Demšar). Die neuen liturg. Bestimmungen für die Requiem-Messen. (Schriftl. Elab. des H. Barthelme). Wichtigkeit des Predigtamtes in sozialer Hinsicht (Schriftl. Elab. d. H. Skulj). De visitatione Ss. Sacramenti (J. Gliébe). Die öftere Beicht als ausgezeichnetes Mittel zur Heiligung des Priesters. (J. Eppich).

Idrija. (5 konf.) Današnje razmere med cerkvijo in šolo (g. Jelenc). Civilni zakon (g. Lavrič). Bratovščina: „Prijatelji presv. Srca“ (g. Lah). Pouk za prvo spoved in sv. obhajilo neredno šolo obiskajočih otrok (g. Ferjančič). Duhovnik v privatnem in socialnem življenju (g. Lavrič).

Kamnik. (6 konf.) Župnikova pozornost na orgljavca in cerkvenika (g. Val. Bernik). De confessione sacerdotis (g. Golf). Verske vaje v šoli. Verska poezija pri Grkih in Hebrejcih (g. Krek). O izseljevanju. Pomanjkljivost šolskega zakona (dek. Lavrenčič). Amerikanizem (spis. P. Angelus Mlejnik). Vizitacija župnikova (g. Štrukelj). Prosti razgovori.

Kranj. Po smrti g. Kerčonovi se družba zopet organizira. Tržiška in Kranjska se združita. — Kdo naj trpi škodo, ker so se vsled konvertiranja obli-gacij znižali dohodki za mašne ustanove?

Leskovec. (6 konf.) O zakramentu sv. zakona na podlagi Zabukovčeve knjižice (gg. Rudolf in Jenko). O šoli in verskih vajah (gg. Brulec in Lesjak). O izseljencih v Ameriko. O srčnosti duhovnikovi (spisal g. Erjavec). Katera tvarina je v verouku zlasti za sedanje čase posebno važna, da se temeljito razpravlja (gg. žup. Pavlič in kapel. Erzar). O šolskih mašah zlasti ob nedeljah in praznikih (g. dekan Schweiger). O šolskih postavah (gg. Brulec in Lesjak).

Litija. O vplivu pesništva na srce vernikov (g. Medved A.). Zakaj smo klerikalci? (g. Štrukelj). Uradovanje. Osebni davek. Šolske postave (gg. Kalan, Wester). Verske vaje (g. Plantarič pism.) Izseljevanje v Ameriko (g. Jaklič). Indiferentizem (g. Šmittek). O sociologiji (spisal g. Potokar). Razlaga psalmov „Credidi“, „Memento“, „In Exitu“ (g. Plantarič). Kaj imata liberalizem in socialna demokracija skupnega (g. Potokar). Skupno pastirsko pismo škofov l. 1901 (g. Plantarič). O klerikalizmu (g. Potokar).

Ljubljana. (7 konf.) Okrožnica sv. Očeta o socialnem vprašanju (dr. Krek). Testament duhovnika (g. Meršolj). O kanonični pokorščini (g. Finžgar). Šolske postave (g. Kolar).

Loka. Zakaj mora biti duhovnik predvsem mož molitve? (g. Fik). O ponočevanju (g. Zaplotnik). Verske vaje, šolske postave (pism. g. J. Ramoveš župnik). Katerih principov naj se drži duhovščina ob času volitve? Ali je vprašanje „svoji k svojim“ moralčno utemeljeno? (g. Šinkovec). O pogojih, potrebnih za popolnost (g. Petrič). Zakaj ostajajo ljudje o službi božji zunaj cerkve? (g. Šinkovec). Kako naj svetni in redovni duhovniki delujejo vzajemno? O sociologiji (g. Šinkovec). O toku časa (g. Nadrah). Janzenizem, Jožefinizem (g. Šinkovec). Namen duhovnega delovanja (g. Jan. Pfajfar). Slučajnosti.

Loka (Selška dolina). Razprava o sv. maši (spis. župnik Eržen). Kirche u. Kultur (g. Mihelčič). Pobožnost sv. križevega pota. Premoženje cerkve in judov (g. Jamnik). O žganjepitju (g. Ant. Pfajfar). O Petrovem novčiču (g. Rožnik). Duhovno podporno društvo. Socialno vprašanje (g. Pfajfar). Socialno gibanje na Slovenskem (g. Rožnik).

Moravče. (9 konf.) Zakaj katehet v šoli nima vselej zaželenega uspeha? (g. Škerjanec). Katere metode naj se drži katehet? (g. Škerjanec). Potreba ponižnosti za duhovnika (g. Cegnar). Izseljevanja nasledki (g. dek. Bizjan). Dolžnost mašnikova glede sv. maše vsled sprejetega stipendija (g. Ocepek). Razloček med starim in novim katekizmom glede spovednih molitev (g. Kramar). O notranji logični zvezi poduka v katekizmu (g. Škerjanec). O izobrazevalnih društvih (g. Smolej). Napake, ki se gode pri izvrševanju duhovske službe (g. Ocepek). O sociologiji (g. Lesar). Več slučajev iz dušnega pastirstva.

Novomesto.

Postojna. Šolske postave. O brevirju (g. Jarec). O sociologiji (g. Gabršek). O spovednih pridržajih (g. Jarec). O povračljivih prešnikih (g. Jarec).

Radoljica. (10 konf.) O koristi in neobhodni potrebi premišljevanja (g. Šega). De benignitate et humanitate sacerdotis (spis. g. Seigerschmied). Zakaj naj zlasti duhovniki časte presv. Srce z ozirom na njim dane obljube (P. Anzelm). De usu et abusu sacram. poenitentiae (g. Potočnik). Glavni sadovi od tabernakeljna (g. Oblak Ant.). Dramatične igre Marijinih družb (g. Zabukovec). Korist za duhovnika pogostna spoved (g. Zabret). Potreba duhovniku pobožnosti do presv. R. Telesa (g. Pristov). De cura aegrotorum (g. Fertin). O škofovem pastirskem listu, izdanem povodom potovanja ad limina (g. Mrak). Kakšna je naloga duhovnikova v XX. stoletju glede liberalnega duha (g. Šinkovec). Socialne razmere na Francoskem (g. Zoré). O državni oblasti (g. Mrak). O sredstvih, s pomočjo katerih je mogoče uvesti krščanski družabni red v človeško družbo. Katoliški tisek, njegova važnost in kako naj se rabi (g. Seigerschmied). Higiena duhovnikov z ozirom na današnje stanje (dek. g. Novak).

Ribnica. (7 konf.) Verske vaje v ljudskih šolah (spisal Krumpetar). Šolsko vprašanje (spis. g. Horvat). Ocena šolskih knjig (spis. žup. Ramoveš). O točnosti duhovnikovi (spis. g. Merkun). Kako uspešno delovati zoper samoskrunstvo (g. Krumpetar). Skrb za izseljence (spis. g. Pešec). O duhovniški kongrui (spis. g. Horvat). Katere bratovščine najbolj pospešujejo versko življenje? (spis. g. Prijatelj). De occulta compensatione. Kako vpoštevaj besede: Videte, ne contemnatis unum ex his pusillis (spis. g. Rihtaršič). Kako poučevati za zakon ženine in neveste? (g. dek. Dolinar). Dušni pastir in božja pota (g. Krumpetar). Kako duhovniki spolnjujmo Gospodovo molitev: Ut omnes unum sint (spis. g. Rihtaršič). Katere nevarnosti žugajo duhovniku, ki se ogiblje duhovske družbe? (spisal g. Kerin). Na kaj naj se ozira duhovnik, ko nastopi novo službo kot a) duhovni pomočnik, b) samostojni dušni pastir?

Semič. (6 konf.) O zgodovini, razdelitvi, dolžnosti in lepotiji brevirja (St. Peharc). Razgovor o osebni dohodnini (g. Romé J.). Kaj naj stori duhovni pastir pred misijonom, v misijonu in po misijonu (g. dek. Erzar). O socializmu (g. Hrovat). O ženskem vprašanju (g. Ažman). O nedostatkih, ki se utegnejo pripetiti pri sv. maši (spis. g. P. Janc). Duhovnik in socialno vprašanje (g. Ažman).

Trebnje. (8 konf.) De restitutione (g. Bukowitz). O zboljšanju plač katehetov (g. žup. Nemanjič). Delavsko vprašanje (g. Podobnik). Alkoholno vprašanje (g. Hladnik). Injusta damnificatio (spis. g. Volc). Pozdrav; Hvaljen bodi Jez. Kr. (g. Povše). Šolsko

vprašanje (g. Hladnik). O cerkvenih služabnikih (spis. g. Volc). Kako se bojuje država proti alkoholizmu (g. Hladnik).

Trnovo. (12 konf.) O preklinjevanju in rotnju (g. Hartman). O dobeseednem učenju katekizma (g. Lenasi). O spisovanju matic (dek. Kržišnik). Verske vaje v šoli (gg. Švigelj, Groznik, Bojanec, Lovšin, Lenasi, Hartman, dek. Kržišnik). O plesu in odvezi ozirom na Marijino družbo (spis. g. Švigelj). Izvlečki iz „Škof. Lista“ (gg. Oranič in Lovšin). O počednih sv. mašah (spis. g. Oranič). Kako opravlja duhovnik cerkvena opravila (spis. dek. Kržišnik). Spoved šolarjev (g. Lovšin). O upravi cerkvenega premoženja (g. Hladnik). Fractio sigilli (g. Oranič). Kako naj duhovnik vpliva na ljudstvo v gospodarstvu (g. Bojanec). Kako skrbi duhovnik za uboge (g. Lenasi). Duhovnik sramočen (dek. Kržišnik). Duhovnik in zabava (g. Brajec). Kako naj podučuje in vadi duhovnik otroke, da bodo v cerkvi, šoli in doma znali lepo in pobožno moliti (g. Groznik). Hilaritas in duhovnik (dek. Kržišnik). Kako vzgajaj veroučitelj (spis. g. Magajna). Kaj praktično potrebujemo o črnih sv. mašah? (g. Oranič). Kako naj se otroci napeljujejo, da dobe vedno večje spoštovanje do presv. R. Telesa? (spis. g. Groznik). Kako in v čem se moremo in moramo zatajevati? (spis. g. Lenasi). O čem je Notranjem večkrat pridigovati? (g. Bojanec).

Vipava. (6 konf.) Nalaga cerkvenega denarja (dekan Erjavec). O ponarejevanju, prodaji vina in restitucija (g. Skvarča). Ples in Marijine družbe (g. Kromar). Šolske postave (gg. Debevec, Čemažar, Koller, Kromar, Skvarča, Gregorič, Demšar, Marčič, Antončič, dek. Erjavec). O sinodi (g. dek. Erjavec). O mašnih rubrikah (g. dek. Erjavec). O cerkvenem petju (g. Marčič). Raznoterosti.

Vrhnik. (7 konf.) Otroci in sv. maša (spis. g. Karlin). O verskem napredku (g. Pavšič). Šolska postava (gg. Lakmayer, Jemec, Lavrič, Schiffrer). Cerkev in država (spis. g. Oblak). Nevarnosti za mladino (spis. g. Jemec). Prisilne predstave, Zwangsvorstellungen (spis. g. Oblak). Pogosto sv. obhajilo (g. Pavšič). Cerkveno petje (g. Premerl). Duhovnik in sv. pismo (spis. g. Sušnik). Določila o črnih sv. mašah (spis. g. Pavšič). Telesne kazni šolskih otrok (spis. g. Lakmayer).

Žužemberk. Kupovanje cerkvenih paramentov po agentih (g. Vondrašek). Šolske postave. Patrocinj v podružnicah (g. Češarek). Kristus vzor katoliškega duhovnika (spis. g. Vondrašek). Kako pridobiti mlačne lajke za dobro krščansko življenje (spis. g. Češarek). Patrocinj v podružnicah. Kako poboljšati trdovratnega grešnika, zlasti duhovnika

(spis. g. Vondrašek). Zistematično obiskovanje gostiln. Ali so molitve katekizma uvedene samo v šolo ali tudi v cerkev? Služba božja za Slovence na Kočevskem. Maševanje tujih duhovnikov. Ali se sme dan po vernih dušah maševati črno?

Poročila o konferencah so vposlali vsi čč. gg. predsedniki, samo iz Novegamesta ne, — v Šmariju je bilo mesto dekana prazno, vsled tega se konference niso vršile.

Vprašanja. Pri konferencah so se stavila nekatera vprašanja, na katera skupno odgovorimo:

1. Kdo naj trpi škodo, ker so se vsled konvertiranja obligacij znižali dohodki za mašne ustanove?

R. Vsi participantje, če glavnicu zadostuje; sicer bi se moralo število maš skrčiti.

2. Ali se v naši škofiji dobe odpustki sv. križevega pota, če duhovnik moli glasno na leci, strežniki hodijo od postaje do postaje, ljudstvo pa poklekuje in vstaja?

R. Glej „Škofijski list“ leto 1904, III. 24, str. 50.

Nasveti. 1. Ordinarijat naj izposluje pri c. kr. dežel-nem šolskem svetu za Kranjsko ministrantom ugodnost, kakor jim jo daje nižjeavstrijski, da bi se smeli v slučaju potrebe oprostiti pouka za isto uro.

R. Ni upati splošnega dovoljenja.

2. Naj bi škofijstvo izpostavljanje Najsvetejšega tako naročilo, da najprimernejši čas izbere duhovnik sam, ker mnogokje na zapovedani čas ni mogoče ustreči.

R. Sme si izbrati primernejšo uro.

3. Redovnice zahtevajo spričevalo spovednikovo, škofija naj potrebno ukrene v varstvo sigilli.

R. Dotični spovednik bo sam vedel dati primeren odgovor.

Pritožba. Bivši župni upravitelj se pritožuje, da so ž njim duhovske oblasti trdo ravnale, ko je upravljal župnijo. — Odgovor: Računi morajo biti natančni, zlasti, ker bi jih bil duhovnik pri majhni župniji prav lahko in lepo pregledno spisoval in ker navadno naslednik prednika strogo kontrolira. Prav v tem slučaju je naslednik našel mnogo pomanjkljivosti in iskal pri škofijstvu pomoči. Kar je bilo v pritožbi utemeljenega, se je moralo zahtevati, če tudi strogo; mnogo mnogo lepše pa bi bilo, ko bi se prednik in naslednik prijateljski sporazumela, da bi posredovanja škofijstva celo treba ne bilo.

„Sacerdotes Adoratores“.

Število duhovnikov častivcev presv. R. Telesa se je letos znatno pomnožilo, pristopilo je novih udov 29. Moramo pa čč. gg. člane opozoriti, da naj pošiljajo

libele prav gotovo, ker se v zapisniku to natanko kontrolira. Nekateri člani, zlasti mlajši, so sicer vpisani, pa se ne ve, opravljajo li molitveno uro ali ne, ker ne pošiljajo libelov, ne pošiljajo pa jih, ker jih nimajo. Zadevnim gospodom naj velja pojasnilo, da so libeli priloženi društvenemu glasilu „Ss. Eucharistia“, na katero naj se vsak član naroči. (Ako pa kdo nima „Eucharistie“, naj na posebnem listku označi dneve vsakega meseca, katere je opravljal molitveno uro.) Naročnina za „Eucharistio“ v nemškem jeziku se pošilja na: „Konvent vom allerheil. Sakrament“ in Bozen, Tirol — za slovensko-hrvaško pa na: Upravništvo „Ss. Eucharistia“ Mali Lošinj (Lussinpiccolo). Naroči si vsakdo sam, katero si hoče, nemško ali slovensko-hrvaško. Naročnina je 2 K. Ako pa kdo naročnino pošlje vodji bratovščine v Ljubljano, naj izrečno določi, katero si želi nemško ali slovensko.

Priznati se mora, da velika večina članov, starejši prav vsi, libele vodju prav skrbno pošilja, dokaz je to, da društvo res živi. Naj prav nihče ne preneha s tem pošiljanjem, nihče naj ne pusti, da bi se moral izbri-sati, kajti, če kdaj, zlasti današnje dni potrebujemo blago-slova od Njega, ki je Pot, Resnica in Življenje — in On je med nami v Presvetem Zakramentu.

V neki konferenci so se stavila vprašanja:

1. Ali prekine sv. maša molitveno uro? R. Da! ako dotični duhovnik sam mašuje — ne pa, če je pri sv. maši navzoč.
2. Se li smejo litanije všteti med molitveno uro? R. Da!
3. Smejo li duhovniki med molitveno uro pol ure moliti brevir? R. Da!

Flis.

Kako naj duhovniki izpolnujemo Gospodovo molitev: „ut omnes unum sint?“

(Primerjaj „Kat. Obzornik“ I. 109; Voditelj IV. str. 316 et sequ.)

Nekaj lepega je edinost, mir, sloga. Sloga jači, nesloga tlači. Sloga je od Boga, nesloga od zloga. Te prislovice imajo v sebi globoko resnico. Vzajemnost, edinost krepí, navdušuje, daje moč, nasprotniku pa je strah in poguba. „Vis unita fortior.“ Kolikor bolj je moč združena in zedinjena, toliko hujša, silnejša je. In mir? Miru ni treba naše hvale. Ko se je pričel največji dogodek v zgodovini človeštva, pričel se je s hvalospévom o miru. Sam Izveličar naš svojim učencem ni mogel boljšega priporočati in zapustiti kakor mir, edinost, ljubezen.

Sloga je edinost src. Če se zlagajo srca, če isto žele, če skušajo doseči isti smoter in po istih potih, pravimo, da je to sloga, — edinost. — Če pa eden hoče to, drugi drugo, če eden hiti za tem namenom,

drugi ga ovira, ali pa vleče morda celó v nasprotno smer, pravimo, da manjka sloga in edinosti.

K vsakemu skupnemu in uspešnemu delovanju je torej sloga in edinost duša, prvi pogoj. In kolikor važnejše je kako skupno delovanje ali skupni napor, kolikor višji namen ima, toliko potrebnejša je tudi sloga, edinost onih, ki za tem namenom težijo. — Katero delo pa je imenitnejše, višje in potrebnejše, kot delo duhovnikovo? Ali mar ni duhovnik postavljen, da nadaljuje in med svetom uresničuje rešilno delo Jezusa Kristusa? Ali mar nima duhovnik lepega imena: duhovni pastir z ozirom na ljudi, služabnik sv. cerkve, namestnik pa božji? Kako vzvišen je torej namen njegovega delovanja, kako silno važno njegovo opravilo, kako težka njegova naloga, kako strašna njegova odgovornost! Iz tega pa sledi že tudi samo ob sebi, kako potrebna je skupna moč, ako hočemo to delo uspešno izvrševati; kako nam je treba edinosti, da smo kos svojemu duhovskemu zvanju. Saj duhovniki smo služabniki sv. cerkve, katere bistven znak je tudi edinost. Poslani pa smo svetu od Onega, ki je v najbolj slovesnem trenutku svojega bivanja tu na zemlji, idoč v smrt, prosil za nas svojega Očeta: ut omnes unum sint. —

Če je bila kdaj duhovnikom potrebna edinost, je gotovo v sedanjem času, kateri je v svoji nedoslednosti vendar dosleden v kratki paroli: boj cerkvi in duhovnikom! Bojne vrste nasprotnikov naših, morda različne po imenu, različne po svojih težnjah, se vendar združijo takrat, ko gredo proti duhovniku. Kakor ob času Kristusovem, se tudi sedaj prijaznije Pilati in Herodi ob zaničevanju in satanskem sovraštvu proti duhovniku. Če bi torej duhovniki ne morali biti jedini že zaradi svojega skupnega namena, nas silijo k slogi že naši složni nasprotniki. Naša edinost pa naj se kaže:

I. V medsebojnem zaupnem občevanju. II. V dušno-pastirskem delovanju. III. Na političnem in socialnem polju.

I. V 51. poglavju „Actionum et Constitutionum“ 3. lavantinske sinode, ki govori o kanonični vizitaciji, je v 3. točki tudi stavek, ki se glasi: „visitandi sunt . . . an non a necessaria et convenienti consuetudine cum fratribus consacerdotibus sese retineant ac vitam solitariam degant, id quod plerumque non sine magno sui detrimento accidere solet.“

Jako dobro torej na ljudstvo vpliva, ako duhovniki med seboj prijateljsko občujejo, seveda najprej duhovniki iste župnije, pa tudi duhovniki sosedje. Dobri se tega veselijo, nasprotnikov pa je strah, ker nimajo nobenega, da bi ga zlorabili proti drugim stanovskim tovarišem. Sv. cerkev graja one čudake v duhovskem stanu, ki brez pravega vzroka „degunt vitam solitariam“ in se svojih tovarišev ogibajo, iščejo pa morda tovarišij dvomljive vrste. Duhovnik samotar, ako

ne mara za svoje sobrate, če je res ascet, je nevarnost, da postane enostranski mizantrop; če pa ni ascet, se pa težko obvaruje hudih dušnih nevarnostij. Ljudstvo pa lahko misli, da s svojimi sosedi in tovariši ni dober. Ljudje naj le vedo, da skupaj držimo.

Kdo izmed nas še ni občutil nekake suhoparnosti, rekel bi otožnosti, ako že dalj časa ni občeval s sočutnim sobratom? Morda nas mučijo kaki dvomi ali pomisleki glede dušnega pastirstva: v krogu izkušenih sobratov se jih otresemo. Pričeli smo kako delo, pa nismo prav premislili vseh okolnostij in težav, na katere nas opozori stareji, izkušeni sobrat. Ob nešteti težavah svojega pastirskega dela nam včasih upada pogum, — taedet nos etiam vivere — misleč, da nikjer na svetu ni tako sprijenih ljudi, kot ravno naši: pa ko pridemo v razgovor s svojimi sobrati, nam ti povedo, da pri njih ni nič boljše, ali pa še slabše, in olajšan se vrneš na svoj dom. Nasprotno. Ako se ti je kako delo dobro posrečilo in se ti hoče že čut samoljubivosti, domišljavosti, malega napuha ukrasti v srce, pa v družbi duhovnih bratov zveš, da drugi delujejo še veliko bolje, bolj goreče, bolj uspešno, pa se vrneš na svoj dom, misleč: Bonum mihi, quia humiliasti me. Tako je edinost, zaupno in prijateljsko občevanje med duhovniki nekaka najboljša in gotovo najbolj praktična meditacija.

Duhovnik se od svojih sobratov skoro brez izjeme od vsakega lahko nekaj nauči. Zapaziš na enem modro mišljenje, tam tiho zatajevanje, mirno potrpljenje, na drugem skromno obnašanje, previdno govorjenje, goreče delovanje, kar lahko posnemaš. Opaziš pa morda tudi napake, prenagljenost, neprevidnost in paziš, ako stojiš — ne ipse cadas.

Nerazumni so oni duhovni samotarji, ki ne čutijo potrebe iskati v krogu svojih sobratov razvedrila, ali pa, kar se tudi zgodi, v krogu lajkov, morda slabih lajkov obirajo svoje brate. Ali mar more danes duhovnik najti družbo, primerno svoji omiki in srcu kje drugje, kot pri duhovnikih? Marsikomu morda prepozno pride na misel znani rek: „Dixit laicus clero, nunquam tibi amicus ero.“ — Nikar ne bodimo preveč optimisti, in nikar ne verujmo vsaki pohvali in vsakemu vabilu. Gotovo je to. Svet z nami ne čuti, nas ne razume, včasih neče, včasih ne more, in ni tako odkritosrčen, kot se dela. Zato pa bodimo toliko bolj zaupni in edini s svojimi sobrati, ki z nami čutijo in nas umevajo.

Naši shodi niso namenjeni samo kratkočasju in zabavi, ampak so nam prav živo potrebni, potrebni zlasti za utrdbo medsebojne edinosti. Če se tu in tam zgleduje kak liberalen farizej, ki nas vidi se zbirati, češ „edunt et bibunt“, to nič ne stori. Vidijo nas, če pohitimo kako urico med sobrate, ne vidijo nas pa iti zgodaj v spovednico, ko se oni vračajo od ponočnih

zabav. Ne vidijo nas ne v šoli, ne v uradu, ne v cerkvi, pri sto drugih prilikah nas ne vidijo pri težkem delu. Peče pa jih in nas vidijo, ako se zbiramo, peče jih, ker smo edini in ker imajo slabo vest.

Bog ve, kolikokrat smo že čuli pri raznih napitnicah in shodih znani rek: „Quam dulce et iucundum habitare fratres in unum.“ — To se lepo sliši, lepo bere, še lepše je, če se med nami tudi „de facto“ vedno izpolnjuje.

Ko ob poroki dajemo novoporočencem naukov za težko zakonsko življenje, pravimo jim tudi: „Nikomur ne razodevajte napak eden drugemu, ne sodita prenašlo, če vaju nevolja premaga, in če bi se med sabo sporekla, naj med vama ostane.“ To so zlate besede, ki veljajo tudi nam duhovnikom, ki bi se smeje zapisati v vsako duhovsko stanovanje, kjer bivata dva ali več skupaj.

Imamo pač duhovniki tudi svoje napake, vsak svoj značaj, svoje posebnosti; ker človek ni stroj in tudi ne šablona. Zato tudi med duhovniki lahko nastanejo kaka nasprotstva, razna nasprotna mnenja. Pa to naj med nami ostane, ne da bi med svet raztrobili, ali da bi sosed duhovnik zabavljaj duhovniku sosedu, kapelan župniku, župnik kapelanu in to morda še vpričo malovrednih lajikov, ki jim to zelo prav pride. Uspešno duhovno pastirstvo je uničeno tam, kjer med duhovniki iste župnije ali dekanije ni edinosti.

Potem duhovniki, tovariši, branimo sami sebe, drugi nas ne bodo. Branimo drug drugega zlasti proti lajkom, tudi najboljšim lajkom. Kako se nam tudi taki lahko izneverijo in kako zlorabijo preveliko zaupnost duhovnikovo, kako žalostne zglede imamo za to. Geslo nam bodi: Kdor je zoper mojega soseda, je tudi zoper mene, če ne očito, pa skrivaj, ako ne zdaj, pa pozneje. Kjer se zabavlja kaplanu, tam se tudi župniku in obratno. Tako se hitro zamaše usta, kjer se pokaže med duhovniki železna edinost. Včasih je gotovo to težko, treba zatajevanja, ali saj smo zato duhovniki in nam velja: „alter alterius onera portate!“

Še nekaj se mi zdi važno. Zagovarjajmo drug drugega pred svetom, in nikar ne plujmo sebi v skledo! Morebiti včasih kdo kaj neprevidnega vreže, morda v naglici ali razburjenosti, ali pa se mu kaj ponesreči, kar je pričel z najboljšim namenom. Pa ga začno trgati časopisi, pa pol fare vstane zoper njega. Kako nespametno, če še duhovni sobratje nanj padejo, če zlasti vpričo tudi dobrih lajikov obsojajo svoje tovariše. Torej zagovarjajmo ali vsaj izgovarjajmo drug drugega pred svetom. Poglejmo, kako znajo naši nasprotniki drug drugega pokrivati. Če imamo kaj drug drugemu povedati, povejmo si odkrito v obraz in se kritizirajmo med seboj, ne med svetom. Včasih se čudimo, kako nasprotniki vse izvedo, kaj sklepamo, kaj govorimo, kaj nameravamo. Vzrok je pa ta, ker znamo

premalo molčati in smo premalo previdni v govorjenju. — Slednjič še pripomnim, da ne smemo biti preveč občutljivi, če hočemo edini ostati. Slabo bi pristojalo duhovniku, ako vsako šalo, vsako količkaj razžaljivo besedico takoj zameri, če se potem kuja in svojega tovariša bojkotira.

II. Bodimo pa edini tudi v dušnem pastirovanju, posebno duhovniki, ki delujemo v isti župniji ali v istem okraju. Enotnost ali morebitno raznoličnost v pastirstvu ljudje hitro opazijo, sodijo pa po svoje. Dobri in sicer vneti duhovniki včasih vendar hočejo hoditi svoja pota in povsod svoj lasten prav imeti. Oni znani izrek: „In dubiis libertas“, v dušnem pastirstvu včasih ni na mestu, včasih pa se rabi preobširno. Bolje bi se reklo tu: „In dubiis uniformitas.“ Zakaj težko je potegniti črto, kjer neha necessarium in se prične dubium. Pastirovanje naše pa bi imelo velikrat več uspeha, ako bi tudi in dubiis imeli več unitatis. Poglejmo nekoliko!

Nekod goreč kaplan malopridnega dečka ni pustil k prvemu sv. obhajilu, ker ni znal dosti, pa se je tudi slabo obnašal. Njegova mati pa ga pelje k župniku, ki je dečku po kratkih vprašanjih dovolil iti k prvemu sv. obhajilu in mu dal listek. Enak slučaj sem slišal, da je neka mati ravno v tem oziru se šla pritožiti k dekanu zoper tamošnjega župnika kateheta. Tudi dotični dekan je malovredni materi in fantu ugodil. — Zopet drugod malovredni, nevedni mladenič ni dobil pri kapelanu listka za velikonočno spoved. Gre ga iskat k mehkosrčnemu župniku in ga je dobil. Kaj je konec takega postopanja, ni težko reči. Ljudem potuha in pohujšanje, med duhovniki pa ne redko vzrok razpora ali nezaupnosti med seboj.

Poglejmo k spovednici. Zgodi se včasih, da si gotove vrste ljudje, razni malovredneži v tej ali drugi stroki, kakega spovednika izbirajo kot nekak „refugium“, h kateremu hodijo od blizu in daleč. Seveda dobijo vsi odvezo, katero potem izigravajo proti domačim duhovnikom. Kako je to mogoče? Odtod, ker manjka enotnega postopanja po pripoznanih pravilih pastoreale in morale in po pravilih zdrave pameti.

Dobe se duhovniki, ki si domišljajo slavo dobrega in priljubljenega spovednika, če dajo potuho nepoboljšljivim grešnikom iz tujih duhovnij, in ki mislijo, da bodo s tem nebesa napolnili in vse odpustke razpečali, če vsako barabo indiscriminatim na njih vrednost odvežejo. Slišal sem od „Narodovcev“ hvalo peti spovedniku, češ, da jim glede „Naroda“ ni nič očital. Bahali so se z odvezo in z „Narodom“ skupaj. V Voditelju VI. str. 318. berem to-le: „Nek bibulus se je očitno izrazil: Prejšnji gospod, če sem potožil, da ga rad pijm, so mi dali še desetico, da si ga privoščim; sedanji mladi pa me kregajo in še odveze nečejo dati.“

Stopimo k bratovščinam, verskim in socialnim družbam. Kako težavno je n. pr., ako je eden duhovnik goreč pospeševatelj III. reda, drugi pa se norčuje iz tercijalk! Komu naj ljudstvo bolj veruje? Kako sitno je, ako se v duhovnji hoče to ali drugo vpeljati, pa nastanejo nasprotvanja med duhovniki. Videl sem okraj, kjer so nekateri duhovniki delali neutrudno in težko vpeljevali nove družbe in društva. Pa kdo jih je oviral? Drugi duhovniki, ki so z nasprotniki vred hiteli zabavljati in razdirati, kar so drugi delali. Imamo gotovo tudi duhovniki v marsičem morda vsak svojo misel, ali na zunaj bodimo edini, da nasprotniki nimajo prilike izigravati duhovnika proti duhovniku.

Znana je ona razlika, ki se včasih dela med stari in mladimi duhovniki. Češ, da so mladi preveč vihravi in rogovilasti, stareji pa prezložni. Mislim, da se ta razlika dá lepo izravnati s tem, da naj mladi delajo, stareji pa naj jih z modrim svetom podpirajo. Potem se ne bi zgodilo, kakor se je, da sta že imela župnik in kapelan v eni in isti župniji vsak svojo stranko. In vendar sta morala zastopati istega Jezusa Kristusa. Numquid divisus est Christus!?

Bodimo edini tudi pri opravljanju božje službe, pri delitvi sv. zakramentov, edini pri molitvah in predpisih glede posvečevanja nedelj in praznikov. Voditelj VI. str. 320 pripoveduje: Nekje je župnik dovolil župljanom v nedeljo po večernicah hmelj obirati. Njegov sosed pa je ravno isto nedeljo v pridigi svojim vernikom to delo proglasil za smrtni greh. — Kje si, unitas? Nekje drugod so bili v župniji trije duhovniki. Župnik je molil „žegnana“, prvi kapelan „blažena“, drugi kapelan pa „blagoslovljena“ si med ženami. Sicer male reči, pa kažejo, da manjka edinosti.

III. Še tretje polje pogledimo, ki je za duhovnika v sedanjem času žalibog potrebno zlo, mislim politiko. Tudi sem duhovniki moramo iti, čas je tak. Najvažnejše cerkvene in verske pa tudi duhovniške zadeve se ne rešujejo v zakristiji tudi ne po mehkih naslonjačih župnih dvorcev, ampak v političnih bojih. Zato smo prisiljeni iz svetišča večkrat stopiti med blato političnih strasti.

Menim, da nam je na tem polju še prav posebno potrebna edinost. Otresti se moramo tu vsake osebnosti, večkrat tudi ozirov na lokalne razmere, pozabiti je treba tu osebne naklonjenosti ali osebne zoprnosti, morda tudi osebne koristi, in se podvreči skupnemu načrtu. Železna disciplina je pogoj uspešnega političnega dela. V odločilnem trenutku velja zlasti duhovnikom: „Vereint schlagen.“

Neizrečeno veliko bi lahko škodoval duhovnik, če hoče v nasprotju z drugimi tu svoja pota hoditi. Dobro stvar zavira, ako ne celo onemogoči, drugim ovira njih trud, nasprotnikom pa daje v roke zaželeno orožje, s katerim begajo ljudstvo: češ to je duhovnik,

to je mož, take tudi mi spoštujemo. Naj je tudi obnašanje in govorjenje duhovnikovo do političnih nasprotnikov prijazno in vljudno, kakor tudi mora biti, vendar pa ne sme tako biti, da bi imeli vzrok sklicevati se na enega proti drugemu tovarišu.

Kako bo eden deloval, ako drugi razdira? Eden naj ropota zoper liberalce, drugi naj pa v njih družbe, v njih hiše hodi! Eden naj agitira, drugi pa vse kompromitira! Še se dobé duhovniki, ki si pustijo od liberalcev kaditi in jim to tekne. Pustijo se od ljudi dvomljive vrednosti spremljati in voziti na nove postojanke, skupaj z njimi točijo ločitve bridke solze pri odhodnicah, radi slišijo če se napija njih splošni priljubljenosti, da se ložje udari po drugem sobratu. Človek bi tega ne verjel, da se ne bi res godilo. Posledice pa naši stvari niso v prid. Zakaj mezinec duhovnikov nasprotnikom več pomaga, kakor cela roka lajka. Posvetne ideje družijo posvečeno osebje večkrat z ljudmi, ki nimajo nobene vere. Ne pravim, da se zlagajo z njimi, ampak pomagajo jim, potrjujejo jih v zlobnih nakanah, gladijo jim pot do cilja, prvoboriteljem za dobro stvar pa obtežujejo njih delo.

V tem oziru je spisan prekrasen članek v Rimskem katoliku IV., str. 402., pod naslovom: „Zavornica duhovne sile.“ Podajam tu nekaj stavkov iz omenjenega članka:

„Posvetnost je zasejala med posvečeno osebje nezaupnost in nesložnost. Vsak ima svoj kamen na srcu. Omnes, quae sua sunt, quaerunt. V nekaterih pokrajinah je duhovščina razdeljena po narodnosti, in potem zopet na dvoje. Morebiti ne pride do prepira pred svetom; kaže se neko prijateljstvo, saj pri kozarcu in taroku, toda pri resnem delu ni vzajemnosti in odkritosrčne zaupnosti . . .

Posledica pa je, da drug drugemu podiramo, in pa kako podiramo. Poznal sem nadarjenega mladeniča, ki je bil še v VII. gimn. razredu ves navdušen za katoliške težnje. Njegov odgojitelj — dr. M. — ga je bil vesel, in upal, da bode kdaj steber katoliškega tabora na Slovenskem. Zastonj! Čez tri leta se je vrnil v domovino brez navdušenja in brez vere. Rekel je, da je slišal iz ust učenih duhovnikov, da je Mahničovo delo neumnost in zločin; pri demonstracijah proti Mahniču je videl duhovnike na čelu. Celo razni škofje so se bojda izrazili, da niso z njim i. t. d. Vse to je izvedel od dobrega vira, od duhovnikov, pa naj ne bi bil izgubil navdušenja in starega prepričanja? Za večino celo izobraženega občinstva velja argumentum ex auctoritate več kot razlogi . . .

Za slabim uspehom pride nevolja, ki nas navdaja z lenobo, in tako se veliko najboljših delavcev umakne v zatišje, in skupna sila je oslABLJENA, ker manjka edinosti.“

Tako omenjeni članek.

„Ut omnes unum sint“ je molil za svoje svečeništvo Jezus Kristus. Edinost med nami duhovniki bo torej bistven znak, da delamo po volji svojega Zveličarja, zakaj Kristus je „heri in hodie et in aeternum semper idem“. V edinosti nam bo rasla moč in srčnost,

pa tudi medsebojna tolažba, edinost naša bo strah in poraz nasprotnikov, v edinosti bo tudi naša zmaga. Itaue fratres, in necessariis unitas, in dubiis uniformitas in omnibus autem charitas, quae est vinculum perfectionis.

Jan. Rihtaršič, župnik.

78.

Breve papeža Pija X., s katerim se podeljujejo odpustki za dan vednega češčenja.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. Cum sicut accepimus, in publicis Ecclesiis Dioecesis Labacensis perpetua de Ordinarii licentia instituta sit Ssmi Eucharistiae Sacramenti expositio, ita ut inchoando ab Ecclesia Cathedrali in singulis Ecclesiis ab hora sexta matutina usque ad horam sextam vespertinam Sacramentum Augustum adorandum quotidie proponatur: Nos ad augendam fidelium religionem, animarumque salutem coelestibus ecclesiae thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac S. Communionem refectis, qui Ecclesiam, ubi huiusmodi expositio habetur per aliquod temporis spatium devote visitaverint, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione, ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die id egerint, Plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et re-

missionem misericorditer in Domino concedimus. Iis vero fidelibus qui corde saltem contriti ante Ssmum Eucharistiae Sacramentum in Ecclesiis ubi praefertur publicae orationi expositum aliquamdiu ut supra oraverint, quoties id egerint, septem annos totidemque quadragenas de iniunctis eis seu alias quomodolibet debitis poenitentibus in forma ecclesiae consueta relaxamus. Quas omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes etiam animabus fidelium in purgatorio detentis per modum suffragii applicari posse indulgemus. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo validis. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XII. Decembris MCMIV Pontificatus Nostri Anno Secundo.

L. S.

Alois. Card. Macchi, m. p.

79.

Indultum anticipandi Matutinum cum Laudibus hora secunda pomeridiana diei antecedentis.

Beatissime Pater!

Episcopus Labacensis per Rescriptum S. Congregationis Concilii sub die 8. Januarii 1900 obtinuit ad aliud quinquennium pro sua dioecesi indultum anticipandi horas matutinas ab hora secunda pomeridiana diei antecedentis. Perdurantibus iisdem motivis humiliter implorat a Sanctitate Vestra novam ejusdem indulti renovationem.

Die 4. Novembris 1904. S. Congregatio Concilii auctoritate Sanctissimi Domini Nostri petitam prorogationem Episcopo Oratori benigne impertita est ad aliud quinquennium, incipiendum a die expiraturi praecedentis indulti.

† *Vincentius* Card. Ep. *Praenest*, Praef.

C. de Lai, Secret.

80.

Rojstni in krstni list med poročnimi dokumenti.

Različno je ravnanje gospodov dušnih pastirjev glede rojstnega in krstnega lista, ki ga ženini in neveste prinesó pred poroko svojemu župniku. Nekateri to listino slehernemu vrnejo po poroki, če je tudi ne zahteva; drugi le na zahtevanje; nekateri pa rojstnega in krstnega lista celó nikomur nečejo vrniti, češ, da se izvirni poročni dokumenti brez dovoljenja c. kr. deželne vlade ne smejo jemati izmed aktov. Da se enako postopanje doseže v tej zadevi, se za celo škofijo naroča naslednje:

Zahtevati je rojstni in krstni list od vsakega ženina in od vsake neveste, ki ni rojen (rojena) v do-

mači duhovniji. Ko se je pa vse potrebno posnelo iz te listine ter vpisalo v zaukazani zapisnik za ženine in neveste, naj se tudi rojstni in krstni list vpiše v poročno knjigo med druge dokumente z datumom in uradno številko. Slednjič naj se rojstni in krstni list stranki vrne ter v zapisniku, morda pri vprašanju 2., zabeleži, da se je ženinu (nevesti) izročil.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko, katero je knezoškofijski ordinarijat vprašal za njeno mnenje o tem ukrepu v dopisu z dné 12. febr. 1904, št. 829, je odgovorila v dopisu z dné 2. aprila 1904, št. 4014, da zoper tako ravnanje nima pomislekov.

81.

Konkurzni razpis.

Potom okrožnice sta bili razpisani župniji Smlednik in Št. Lenart do 31. decembra 1904.

Razpisujeta se župniji: Dolenja vas pri Ribnici in Šmartin pri Kranju.

Prosvenci za župnijo Dolenjo vas naj naslove

svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vlado v Ljubljani; za župnijo Šmartin pri Kranju pa na prečastiti knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 21. dan januarja 1905.

82.

Škofijska kronika.

Podeljene so bile župnije: Gojzd tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Alojziju Podobniku; Žabnica č. g. Karolu Čiku, kapelanu v Višnji gori; Lipoglav tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Josipu Šolarju.

Kanonično vmeščeni so bili čč. gg.: Alojzij Podobnik na župnijo Gojzd dné 12. decembra 1904; Karol Čik na župnijo Žabnico dné 15. dec 1904; Josip Šolar na župnijo Lipoglav dné 29. decembra 1904.

Premeščeni so bili čč. gg.: Josip Brajec iz Trnovega pri Ilirski Bistrici na Soro; Alojzij Volc z Mirne v Trnovo pri Ilirski Bistrici; Matej Kos iz Cerkljan na Dobrovo pri Ljubljani; Anton Medved iz Konjšice v Presko.

Odpovedal se je župniji Smlednik ter za-

radi boleznj prosil za začasno pokojnino č. g. Ivan Dobnikar.

Začasni dopust je dovoljen č. g. dr. Ivanu Zoretu, kapelanu na Dobrovi pri Ljubljani.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. Ignaciju Šaleharju, župniku v Dolenji vasi pri Ribnici.

Umrli so čč. gg.: Josip Razboršek, župnik v Šmartinu pri Kranju in bivši dekan v Gradu, dné 16. decembra 1904 v Šmartinu pri Kranju; Matija Košar, vpokojeni župnik lavantinske škofije, v Radomljah pri Kamniku dné 16. decembra 1904; Mihael Kotnik, kuratni beneficijant v Vogljah, dné 29. decembra 1904.

Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim so-bratom.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dne 29. decembra 1904.